

St. meld. nr. 38.

(1939)

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet 28 april 1939 godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.

(Foredratt av statsråd K. Bergsvik.)

I. Stortingets bevilgninger, regnskap pr.
31 mars 1939 m. v.

Den 31 mars 1938 fattet Stortinget følgende beslutning:

«Stortinget samtykker i at der optas lån for Statskassens regning innenlands eller utenlands til et effektivt beløp av inntil 52 mill. kr., som avsettes til et fond til styrkelse av nøytralitetsvernet og landets forsyninger m. v.

Av fondet skal inntil 35 mill. kr. anvendes til styrkelse av nøytralitetsvernet m. v. etter Stortingets nærmere bestemmelse.

Regjeringen bemyndiges til å anvende inntil 15 mill. kr. av fondet til anskaffelse av nødvendige forsyninger.

Rentene av lånet dekkes av fondet inntil 1 juli 1940. Det forrentes og tilbakebetales deretter ved hjelp av de av Stortinget i 1937 besluttede tillegg til «kriseskatten» og den ekstraordinære formuesskatt, som forutsettes utskrevet med uforandrede satser, inntil lånet i sin helhet er betalt.

Fondet forvaltes av Finansdepartementet.»

Stortinget har senere i 1938 fattet nærmere bestemmelser om anvendelsen av Nøytralitetsfondets midler, således (kapitel- og post-nr. er tilføiet av Finansdepartementet):

Kapitel nr.	Post nr.	Styrkelse av nøytralitetsvernet m. v.	
1.	H æ r e n.		
	1. Befalsøvelser	kr.	100 000
	2. Kjerrer, motorisering m. v.	»	575 000
	3. Forskjellig materiell (samband, radio, pioner, gassvern, intendatur, sanitet, veterinær)	»	875 000
	4. Ammunisjon	»	1 300 000
	5. Hester (Bergartilleriet, Hålogalands ingeniørbataljon)	»	50 000
	6. Supplering av bebyggelse og øvelsesplasser	»	500 000
	7. Diverse	»	50 000
	8. Innkjøp av geværer og geværløp for det frivillige skyttervesen	»	50 000
			kr. 3 500 000

Innhold.

	Side		Side
I. Stortingets bevilgninger, regnskap pr.		VII. Elektrisering av jernbaner	12
31 mars 1939 m. v.	1	VIII. Elektrisitetsforsyningen	12
II. Hæren	8	IX. Anskaffelse av nødvendige forsyninger	
III. Marinen	9	1. Kriseutvalgets beretning for 1938	13
IV. Kystartilleriet	10	2. Kriseutvalgets beretning for 1ste kvartal 1939	21
V. Luftforsvaret	11	X. 3 ¹ / ₂ pst. innenlandsk statslån 1938, serie III	27
VI. Sivilt luftvern	12		

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Kapitel nr.	Post nr.		Overført kr.	3 500 000
2.		M a r i n e n.		
	1.	1 jager på ca. 1 100 tonn	kr. 6 350 000	
	2.	1 jager på ca. 1 100 tonn (påbegyn- nelse)	» 400 000	
	3.	1 motortorpedobåt	» 750 000	
	4.	Forbedring av Hovedverftets mas- kinverksted	» 300 000	
	5.	Anskaffelse av forskjellig artilleri- materiell, miner, signalmateriell m. v.	» 2 000 000	
			<hr/>	» 9 800 000
3.		K y s t a r t i l l e r i e t.		
	1.	Oslofjord festning	kr. 1 000 000	
	2.	Kristiansand festning }	» 2 000 000	
	3.	Bergen festning }		
			<hr/>	» 3 000 000
4.		L u f t f o r s v a r e t.		
	1.	Anleggsutgifter for innenlands fa- brikasjon av fly	kr. 3 000 000	
	2.	Flymateriell m. v. til Hæren og Ma- rinen:		
	a.	Sentralflyveplass for Nord-Norge på Bardufoss i Troms fylke kr. 500 000		
	b.	Feltflyveplass for Øst-Finnmark i Tana	» 300 000	
	c.	Mellomlandingsplas- ser mellom Sør- Norge og Nord- Norge	» 150 000	
	d.	Feltflyveplass for Sørlandet på Evje- moen	» 40 000	
	e.	Byggearbeider Kjel- ler	» 150 000	
	f.	Byggearbeider Vær- nes	» 50 000	
	g.	Diverse flymateriell m. v.	» 810 000	
			<hr/>	kr. 2 000 000
	h.	Innkjøp av torpedo- fly til Marinen og forskjellige bygge- arbeider i Karl- johansvern og Tromsø	» 2 000 000	
			<hr/>	» 4 000 000
3.		L u f t v e r n e t, anskaffelse av materiell m. v.:		
	a.	Nytt magasin for Luftvernregimen- tet	kr. 300 000	
	b.	Innredning av gass- og splintsikre,		

Overføres kr. 300 000 kr. 7 000 000 kr. 16 300 000

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Kapitel nr.	Post nr.	Overført kr.	300 000	kr. 7 000 000	kr. 16 300 000
		eventuelt bombe- sikre rum i mili- tærvesenets ny- bygg og eldre bygg	»	100 000	
c.		Diverse materiell m. v. til Hærens luft- vern	»	900 000	
d.		Diverse materiell m. v. til Sjøforsvarets luftvern	»	700 000	
			»	2 000 000	
			»	9 000 000	
					kr. 25 300 000
5.		Sivilt luftvern.			
	1.	Signalapparater (sirener)	kr.	150 000	
	2.	Utstyr og materiell	»	500 000	
	3.	Bygningstekniske arbeider	»	1 270 000	
	4.	Planlegning av utflytning	»	80 000	
			kr.	2 000 000	
6.		Elektrisering av jernbaner	»	4 000 000	
7.		Elektrisitetsforsyning	»	4 000 000	
			»	10 000 000	
					kr. 35 300 000
8.		Anskaffelse av nødvendige forsyninger	»	15 000 000	
9.		Avsetning til delvis dekning av renter av 3½ pst. innenlansk statslån av 1938, serie III, stort 52 mill. kr., fra 1 august 1938 til 1 juli 1940	»	1 700 000	
					kr. 52 000 000

Se nærmere stortingsforhandlingene for 1938: St. prp. nr. 53, 75, 78, 88, 111 og 114, Innst. S. nr. 85, 134, 156, 182, 211 og 219, De muntl. forh., side 498—512, 1211, 1310, 1512—28 og 1668—69.

De enkelte bevilgninger forvaltes av følgende departementer:

- Forsvarsdepartementet kap. 1, 2, 3 og 4.
- Justisdepartementet kap. 5.
- Arbeidsdepartementet kap. 6 og 7.
- Handelsdepartementet kap. 8.
- Finansdepartementet kap. 9.

I medhold av Stortingets foran nevnte beslutning av 31 mars 1938 har Finansdepartementet opptatt 3½ pst. innenlansk statslån av 1938, serie III, stort 52 mill. kr. Lånet innbetales av långiverne således:

Pr. 1 august 1938	kr. 15 000 000
» 1 februar 1939	» 20 000 000
» 1 august 1939	» 17 000 000
	kr. 52 000 000

Lånet henstår avdragsfritt i 2 år og betales deretter tilbake i løpet av 9 år etter annuitetsprinsippet, første avdrag 1 februar 1941 og siste avdrag 1 august 1949. Den årlige annuitet til lånets forrentning og tilbakebetaling utgjør ca. 6,8 mill. kr., som etter Stortingets beslutning skal dekkes ved hjelp av de av Stortinget i 1937 besluttede tillegg til «kriseskatten» og den ekstra-ordinære formuesskatt, som forutsettes utskrevet med uforandrede satser, inntil lånet i sin helhet er betalt. Nedennevnte ekstra-ordinære bevilgninger er forutsatt å skulle falle bort, fra og med terminen 1940—41, nemlig:

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Kap. 332.	Sivilt luftvern	kr.	666 700
»	713,3 Ekstra-ordinært til gjennomgangsveien i Nord-Norge	»	666 700
»	923. Ekstra-ordinære bevilgninger til Hæren	»	2 166 700
»	960. —»— Marinen	»	2 833 300
»	970. —»— Kystartilleriet	»	666 600
			<u>kr. 7 000 000</u>

Om 3½ pst. innenlandsk statslån 1938, serie III henvises ellers nærmere til St. meld. nr. 14 for 1939: «Statslån optatt i 1938», side 6—7 og 16—18.

Etter Stortingets beslutning skal Nøytralitetsfondet forvaltes av Finansdepartementet, og der vil i det trykte statsregnskap for hver termin, første gang pr. 30 juni 1939, bli inn tatt vinnings- og taps-konto samt balanse-konto for fondet. Som tillegg hertil skal vedkommende fagdepartementer innsende til Finansdepartementet spesial-regnskap for hvert av Nøytralitetsfondets utgiftskapitler, eller eventuelt for de enkelte poster i disse, hvis dette finnes mere hensiktsmessig. Spesial-regnskapet, som må ledsages av de nødvendige bilag, vil bli sendt Riksrevisjonen til gjennomgåelse på vanlig måte. Hvis det av regnskapsmessige grunner finnes hensiktsmessig at regnskapet for enkelte poster av Nøytralitetsfondet føres sammen med regnskapet for tilsvarende poster i budgett-regnskapet, istedenfor at der avlegges særskilt regnskap, vil der være adgang hertil etter konferanse med Finansdepartementet og Riksrevisjonen.

Der skal dessuten hvert kvartal, første gang pr. 30 september 1938, innsendes til Finansdepartementet særskilt kasserapport over de beløp som er medgått i kvartalet, med nødvendig spesifikasjon for hvert av Nøytralitetsfondets utgiftskapitler og poster. Beløp som Finansdepartementet etter anmodning av vedkommende fagdepartement har anvist til utbetaling av Nøytralitetsfondet, tas i kasserapporten til inntekt på en vanlig mellomregnskapskonto med fondet. Er utgiftene forskuddsvis utredet av noen annen offentlig kasse, blir beløpet i kasserapporten til Nøytralitetsfondet å godskrive Statskassen. Det føres samtidig til utgift i vedkommende fagdepartements general-kasserapport til Finansdepartementet under betegnelse: Nøytralitetsfondet, men uten spesifikasjon, hvorefter Finansdepartementet foranlediger forskuddet refundert Statskassen av Nøytralitetsfondets midler.

Etter Stortingets beslutning av 31 mars 1938 skal rentene av 3½ pst. innenlandsk statslån av 1938, serie III, stort 52 mill. kr., dekkes av Nøytralitetsfondet inntil 1 juli 1940. Rentene fra 1 august 1938 til 1 august 1940 eller i de 2 år lånet står avdragsfritt, utgjør kr. 3 640 000 (4 halvårlige terminer à kr. 910 000) + 1/10 pst. innløsningsprovisjon. Til dekning herav er under kap. 9 avsatt kr. 1 700 000. Nøytralitetsfondet vil dessuten ha i portefølje pålydende 20 mill. kr. av lånet i ½ år til 1 februar 1939 og 17 mill. kr. i 1 år til 1 august 1939. Rentene herav utgjør henholdsvis kr. 350 000 og kr. 595 000. En har således i alt til rådighet til dekning av renter kr. 2 645 000 mens det trenges kr. 3 643 600, (innløsningsprovisjon medregnet). En mangler altså ca. 1 mill. kr., som er forutsatt tilveiebrakt ved at Nøytralitetsfondets ledige midler gjøres fruktbringende.

Nøytralitetsfondets driftsregnskap fra 1 august 1938—1 april 1939 og balansekonto pr. 1 april 1939 stiller seg i sammendrag som vist på side 5.

Av Nøytralitetsfondets 52 mill. kr. + renter i 1938 var pr. 1 april 1939 brukt tilsammen kr. 6 464 944,91. Herav faller ca. 2,7 mill. kr. på styrkelse av nøytralitetsvernet m. v., ca. 0,5 mill. kr. på elektrisering av jernbaner m. v. og ca. 3 mill. kr. på anskaffelse av forsyninger m. v. Til renter m. v. er brukt ca. 0,3 mill. kr.

Av det medgatte beløp var pr. 1 april 1939 kr. 238 842,85 forskuddsvis utredet av andre offentlige kasser. Disse forskudd er refundert av Nøytralitetsfondet i april 1939.

De forskjellige forsyninger, som Kriseutvalget har kjøpt for midler av Nøytralitetsfondet (se nærmere nedenfor, side 13), er ført til endelig utgift i driftsregnskapet og ikke tatt med på aktivasiden i fondets balanse-konto.

En hitsetter følgende spesifikasjon over utgiftene (se side 6).

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Driftsregnskap 1 august 1938—1 april 1939.

Inntekter.

Bevilget til Nøytralitetsfondet kr. 52 000 000,00
 Renter pr. 31 desember 1938 » 120 704,85

Utgifter.

Styrkelse av nøytralitetsvernet:
 Kap. 1: Hæren kr. 927 734,37
 » 2: Marinen » 1 033 138,12
 » 3: Kystartilleriet » 102 898,39
 » 4: Luftforsvaret » 640 306,53
 kr. 2 704 077,41

» 5: Sivilt luftvern kr. 15 015,46
 » 6: Elektrisering av jern-
 baner » 500 000,00
 » 7: Elektrisitetsforsyning .. » 0,00

» 8: Anskaffelse av nødvendige forsyninger.. » 3 219 092,87
 » 2 977 127,22

kr. 6 196 220,09

» 9: 3½ pst. statslån 1938 serie III:

Utgifter til trykning m. v. kr. 5 962,32
 Renter pr. 1 januar 1939.. » 262 762,50

» 268 724,82

Nøytralitetsfondets ubrukte bevilgning pr. 1 april
 1939

» 45 655 759,94

Kr. 52 120 704,85

Balansekonto pr. 1 april 1939.

Eiendeler.

Innestående på separatkonto i Norges Bank kr. 28 894 602,79
 Beholdning av 3½ pst. innenlandsk statslån 1938,
 serie III (innbetales 1 august 1939) » 17 000 000,00
 kr. 45 894 602,79

Forpliktelseser.

Forskuddsvis utredet av andre offentlige kasser
 mot senere refusjon av Nøytralitetsfondet kr. 238 842,85
 Nøytralitetsfondets ubrukte kapital pr. 1 april 1939 » 45 655 759,94
 kr. 45 894 602,79

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Kap.	Post	Bevilget		Utbetalt		Rest	
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1	<i>Hæren.</i>						
	1	100 000		248,40		99 751,60	
	2	575 000		102 825,97		472 174,03	
	3	875 000		63 432,86		811 567,14	
	4	1 300 000		660 000,00		640 000,00	
	5	50 000		31 425,86		18 574,14	
	6	500 000		2 173,64		497 826,36	
	7	50 000		17 627,64		32 372,36	
8	50 000	3 500 000	50 000,00	927 734,37		2 572 265,63	
2	<i>Marinen.</i>						
	1	6 350 000		185 021,49		6 164 978,51	
	2	400 000		195 526,24		204 473,76	
	3	750 000		6 969,23		743 030,77	
	4	300 000		123 984,28		176 015,72	
5	2 000 000	9 800 000	521 636,88	1 033 138,12	1 478 363,12	8 766 861,88	
3	<i>Kystartilleriet.</i>						
	1	1 000 000		99 816,56		900 183,44	
	2	2 000 000		1 675,14		1 996 918,17	
3		3 000 000	1 406,69	102 898,39		2 897 101,61	
4	<i>Luftforsvaret.</i>						
	1	3 000 000				3 000 000,00	
	2	500 000		86 106,09		413 893,91	
	a	300 000				300 000,00	
	b	150 000		3 341,59		146 658,41	
c	40 000		239,30		39 760,70		
d	150 000		150,00		149 850,00		
e							

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

f	Byggearbeide Værnes	50 000				50 000,00		
g	Diverse flymateriell m. v.	810 000			515 017,95	294 982,05		
h	Innkjøp av torpedofly til Marinen m. v.	2 000 000			3 167,20	1 996 832,80		
3	Luftvernet, materiell m. v.	300 000			518,34	299 481,66		
a	Nytt magasin for Luftvernregimentet							
b	Innredning av gass- og splintersikre, eventuelt bombesikre rom i militær- vesenets nybygg m. v.	100 000				100 000,00		
c	Diverse materiell m. v. til Hærens luftvern	900 000			31 766,06	868 233,94		
d	Do. til Sjøforsvarets luftvern	700 000	9 000 000			700 000,00	640 306,53	8 359 693,47
5	<i>Sivilt luftvern.</i>							
1	Signalapparater (Sirener)	150 000				150 000,00		
2	Utstyr og materiell	500 000				500 000,00		
3	Bygningstekniske arbeider	1 270 000			15 015,46	1 270 000,00		
4	Planlegning av utflytning	80 000	2 000 000			64 984,54	15 015,46	1 984 984,54
6	<i>Elektrisering av jernbaner</i>		4 000 000				500 000,00	3 500 000,00
7	<i>Elektrisitetforsyning</i>		4 000 000					4 000 000,00
8	<i>Anskaffelse av nødvendige forsyninger .</i>		15 000 000				2 977 127,22	12 022 872,78
9	<i>Avsetning til delvis dekning av renter av 3 1/2 pst. statslån 1938, serie III</i>		1 700 000				148 019,97 ¹	1 551 980,03
			52 000 000				6 344 240,06	45 655 759,94

¹ Beløpet er ført opp netto. Brutto er gått med kr. 268 724,82 ÷ innbetalte renter pr. 31 desember 1938 kr. 120 704,85.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Fra vedkommende fagdepartementer har en mottatt følgende beretninger om Nøytralitetsfondets virksomhet i tidsrommet 1 august 1938—1 april 1939. Det var opprinnelig hensikten å gi melding om stillingen pr. 1 januar d. å. og fagdepartementene ga derfor først beretning om virksomheten i 1938.

Senere ble det imidlertid bestemt at meldingene skulle omfatte tidsrommet til 1 april. Enkelte departementer og Kriseutvalget har derfor ordnet saken på den måte at de har gitt en tilleggsinnberetning for 1 kvartal 1939 i tilknytning til den beretning de først ga for 1938.

Forsvarsdepartementet.

II. Hæren.

(Kap. 1).

1. Befalsøvelser	kr. 100 000
Det hele beløp er disponert for kurser og øvelser i 1938—39 og 1939—40 og vil antagelig være brukt i sin helhet innen 31 desember 1939.	
2. Kjerrer, motorisering m. v.	
Det til rådighet stående beløp kr. 575 000 er av departementet disponert således:	
a. Infanteriet, omgjøring av kjerrer	» 65 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 29 juni 1938. Arbeidet er igangsatt, men vil kreve noen tid. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 32 100.	
b. Kavaleriet, materiell m. v. for motormitraljøseeskadroner	» 100 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelser av 28 oktober 1938 således: Til kjøp av biler og utstyr for disse kr. 80 000. Til garasjer kr. 20 000.	
c. Hærens artilleri, diverse materiell m. v.	» 190 000
Beløpets endelige bruk bestemt ved departementets skrivelse av 26 januar 1939 således: Til prøver med motortrekk kr. 10 000, til omgjøring av haubitser for motortrekk og kjøp av trekk- og arbeidsbiler m. v. kr. 160 000, og til garasje og bilverksted kr. 20 000. Etter foretatte prøver er det vesentligste materiellet nå bestilt for levering utover våren. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 31 600.	
d. Ingeniørvåpnet, materiell m. v. for brukompaniene	» 145 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 28 oktober 1938. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført kr. 8 900.	
e. Forsyningskorpset, øvelsesmateriell m. v.	» 50 000
Beløpets bruk er bestemt ved departementets skrivelse av 28 oktober 1938 således: Til kjøp av biler kr. 30 000 og til garasje kr. 20 000. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført kr. 30 000.	
f. Uforutsette formål	» 25 000
Av beløpet er disponert ca. kr. 23 000, hvorav kr. 20 000 til diverse i forbindelse med bygging av nytt magasin for Luftvernregimentet, samt rekruttskole for det motoriserte artilleri.	
3. Forskjellig materiell.	
Det til rådighet stående beløp kr. 875 000 er av departementet disponert således:	
a. Sambandsmateriell	» 100 000
Beløpet er ved departementets skrivelse av 23 februar 1939 disponert til forskjellige anskaffelser.	
c. Pionermateriell	» 75 000
Beløpet disponert på samme måte som nevnt under a.	
d. Gassvernmateriell	» 200 000
Beløpet disponert til opparbeiding av det gassvernmateriell som kjøpes inn for midler stillet til rådighet av Handelsdepartementet under kap. 8. Levering av dette materiell er nå påbegynt. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 46 600.	

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

e. Intendanturmateriell	kr.	400 000
Beløpet er ved departementets skrivelser av 3 november, 30 november og 8 desember 1938 disponert således: Til feltkjøkkener kr. 270 000. Feltkjøkkener prøves for å finne fram til en høvelig modell. Til feltbakeriovner kr. 30 000. Ovnene er bestilt. Til støvler kr. 100 000. Støvlene er sendt ut til avdelingene.		
f. Sanitetsmaterieell	»	50 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 3 november 1938. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 15 500.		
g. Veterinærmateriell	»	50 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 3 november 1938. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 1 200.		
4. Ammunisjon	»	1 300 000
Beløpet disponert i sin helhet ved departementets bestemmelse av 24 august 1938 til fabrikasjon m. v. av gevær-, mitraljøre-, bombekaster- og kanonammunisjon samt flybomber ved Raufoss ammunisjonsfabrikker. Ammunisjonen er satt i arbeid. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført kr. 660 000.		
5. Hester	»	50 000
Beløpet disponert ved departementets skrivelse av 12 september 1938. Hestene er delvis kjøpt og resten vil bli kjøpt i løpet av våren 1939. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 31 400.		
6. Supplering av bebyggelse og øvelsesplasser	»	500 000
Etter pålegg i departementets skrivelse av 4 januar 1939 er spørsmålet om ny kaserne for 6. Divisjons skole under utarbeiding. Ekserserplassspørsmålet for Rogaland I. R. 8 er under utgreiing.		
7. Diverse	»	50 000
Ved departementets skrivelser av 17 september 1938, 6 oktober 1938 og 9 desember 1938 er følgende beløp disponert: Til elevmesse med marketenteri på Hundtorp kr. 16 000, til magasiner ved Raufoss ammunisjonsfabrikker kr. 3 500, til grunnervervelse Gardermoen kr. 16 000. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 17 600.		
8. Kjøp av geværer og geværløp for det frivillige skyttervesen	»	50 000
Bevilgningen er brukt etter sin forutsetning.		

III. Marinen.

(Kap. 2).

1. 1 jager på ca. 1100 tonn	»	6 350 000
Marinens Hovedverft har disponert ca. kr. 250 000 til tegninger, lisenser, turbiner og skrogmaterieell. Det meste av skrogmaterialene er kommet. Tegningene er approbert. Minevesenet har bestilt forskjellig materieell for kr. 100 000 og Artilleriet har under bestilling artillerimaterieell for ca. kr. 375 000. Betalingen deles på flere terminer. I alt er således disponert kr. 725 000. Fartøyet er ifølge St. prp. nr. 78 for 1938 forutsatt ferdigbygget sommeren 1942.		
2. 1 jager på ca. 1100 tonn (påbegynnelse)	»	400 000
herav er kr. 250 000 disponert av Hovedverftet slik som det er sagt under post 1.		
3. 1 motortorpedobåt	»	750 000
Forhandlinger om avslutning av kontrakt pågår.		
4. Forbedring av Hovedverftets maskinverksted	»	300 000
Moderniseringen av verkstedet pågår og arbeidet vil bli ferdig i budsjettterminen.		
5. Anskaffelse av forskjellig artillerimaterieell, miner, signalmaterieell m. v.		
Det til rådighet stilte beløp kr. 2 000 000 er disponert slik:		

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

a. Modernisering av Minevesenets torpedoverksted	kr.	250 000
Moderniseringen vil bli ferdig i den nærmeste framtid. Beløpet vil bli anvendt i denne termin.		
b. Radiomateriell	»	250 000
Herav er ca. kr. 125 000 disponert til forbedring av Marinens landradio-stasjoner i Oslo, Bergen og Karljohansvern samt til ny stasjon i Tromsø. Det vil ytterligere bli anvendt ca. kr. 57 000 i inneværende termin vesentlig til anskaffelse av radiomateriell til fartøyene. Restbeløpet vil trenges i neste budsjettermin.		
c. Aldis lamper	»	25 000
Herav er disponert kr. 15 000 og resten vil bli anvendt i løpet av terminen til framstilling av signallamper (aldislamper).		
d. Materiell til kystvaktstasjoner i 3 Sjøforsvarsdistrikt	»	20 000
Til anskaffelse av forskjellig materiell er disponert og vil gå med i denne termin kr. 10 000. Resten vil bli anvendt i kommende budsjettår.		
e. Luftskyts med ammunisjon	»	900 000
Luftskyts med ammunisjon er bestilt. Da leveransetiden er meget lang, vil betalingen falle på flere budsjetterminer.		
f. Avstandsmålere	»	100 000
Avstandsmålere er under bestilling og ca. kr. 30 000 vil bli anvendt i denne terminen.		
g. Gassvernsmateriell	»	20 000
Gassvernsmateriell er bestilt og beløpet vil gå med i terminen 1938—39.		
h. Miner	»	300 000
Beløpet brukes sammen med den ordinære bevilgning til anskaffelse av miner og er delt på flere terminer. Beløpet for inneværende termin er disponert.		
i. Utbedring av eldre elektrisk materiell på Marinens fartøyer	»	30 000
Beløpet er disponert til å bedre det elektriske materiell på en del av Marinens eldre fartøyer. Arbeidet er delvis utført og pågår videre.		
j. Sanitetsmateriell	»	50 000
Beløpet er disponert til anskaffelse av forskjellig sanitetsmateriell.		
k. Tilfellig	»	55 000
Av beløpet er foreløpig disponert til anskaffelse av luftpumpe og motor til Oscarsborg torpedobatteri kr. 23 400. Til gassvernsutstyr og sanitetsmateriell for det passive luftvern på Karljohansvern er disponert ca. kr. 7 000.		

IV. Kystartilleriet.

(Kap. 3).

1. Oslofjord festning	»	1 000 000
2. Kristiansand festning	}	» 2 000 000
3. Bergen festning		

For alle 3 posters vedkommende gjelder at departementet først stiller beløp til disposisjon for Ingeniørvåpnet og de anskaffende myndigheter, når detaljplanene for de enkelte anlegg etterhvert blir godkjent av departementet.

For grunnervervelsens vedkommende er grunn ervervet på følgende steder:

Oslofjord festning.

Grunn er ervervet til festningens hovedkommandoplass på Nøtterøyveten.

Til arbeider ved Oslofjord festnings nyanlegg er i alt pr. 1 april 1939 stilt til rådighet for ingeniørvåpnet og Kystartilleriet kr. 410 000.

Bergen festning.

Grunn er ervervet for anleggene på nordfronten (Skjeljanger). Arbeidet vil bli påbegynt i den nærmeste framtid.

Til kai på Skjeljanger og forberedende arbeider er pr. 1 april 1939 stilt til rådighet for anlegget kr. 35 800.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

For sørfrontens vedkommende (Store Sotra og Korsnes) pågår kartlegningsarbeidene.

Kristiansand festning.

Kartlegningsarbeidene er utført på Vestfrontens avsnitt Berge og Høyfjell og ekspropriasjonsforretning vil bli holdt så snart som mulig. Arbeidet vil bli satt igang såsnart grunnervervelsene er i orden og detaljplanene godkjent.

Til forberedende arbeider er pr. 1 april 1939 stilt til rådighet kr. 1 700. For Vestfrontens avsnitt Gråheia og Østfronten (Randøy) pågår kartlegning.

V. Luftforsvaret.

(Kap. 4).

1. Anleggsutgifter for innenlandsfabrikasjon av fly ..	kr. 3 000 000
Det er forutsetningen at det avsatte beløp ikke disponeres før saken pånytt har vært forelagt Stortinget, hvilket vil skje i den nærmeste framtid.	
2. Flymateriell m. v. til Hæren og Marinen.	
a. Sentralflygeplass for Nord-Norge på Bardufoss i Troms fylke. (kr. 500 000 + 163 000 overført fra b.)	» 663 000
Ved departementets skrivelse av 20 desember 1938 er beløpet stillet til disposisjon for arbeider ved Bardu flygeplass. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 86 000.	
c. Mellomlandingsplasser mellom Sør-Norge og Nord-Norge. (kr. 150 000 + 137 000 overført fra b.)	» 287 000
Ved departementets skrivelse av 20 desember 1938 er beløpet disponert således: Til fortsatt ferdiggjøring av Tjøtta nødlandingsplass kr. 5 000. Til feltflygeplasser og mellomlandingsplasser ved Rognan, Røssvoll og Hattfjelldal kr. 209 000. Som reserve gjenstår kr. 73 000.	
d. Feltflygeplass for Sørlandet på Evjemoen	» 40 000
Spørsmålet om bruken av beløpet er fremdeles under behandling hos Kommanderende General.	
e. Byggearbeider Kjeller	» 150 000
Beløpet vil bli brukt i forbindelse med en bevilgning for 1939—40 til samme formål (jfr. St. prp. nr. 1 for 1939, side 37). Planer er under utarbeiding.	
f. Byggearbeider Værnes	» 50 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 23 november 1938.	
g. Diverse flymateriell m. v.	» 810 000
Ved departementets skrivelser av 1 juli 1938 og 13 september 1938 er beløpet disponert således: Til ny klasse på mekanikerskolen kr. 18 000. Til andel i utgifter ved Forsvarsdepartementets kontor for luftfart kr. 10 000. Til kjøp av Capronifly med utstyr fra Italia kr. 782 000. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 515 000.	
h. Innkjøp av torpedofly til Marinen og forskjellige byggearbeider i Karljohansvern og Tromsø	» 2 000 000
Det er forutsatt disponert kr. 700 000 i inneværende termin og resten i neste termin. Beløpet brukes sammen med de ekstraordinære bevilgninger under kap. 960,4 — Anskaffelser av fly og annet flymateriell — og under kap. 969 — 1 g — Ekstraordinære forsyninger, Marinen — provisorisk flystasjon.	

6 stk. Heinkel torpedofly er bestilt og vil bli levert i løpet av sommeren 1939.

Til 5 stk. bombesikter er stillet til disposisjon pr. 25 februar kr. 10 275 av denne konto.

Planer til nytt flyskur på Karljohansvern er utarbeidet og skuret er forutsatt å bli ferdig i løpet av førstkommende sommer.

Ved Marinens flystasjon, Skattøyra, Tromsø er brygge samt slipp med tilhørende arbeidsplan ferdige. Flyskur er under forberedelse og anlegget antas å bli ferdig i løpet av kalenderåret.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

3. Luftvernet, anskaffelse av materiell m. v.
- a. Nytt magasin for Luftvernregimentet kr. 300 000
Beløpets bruk bestemt ved departementets skrivelse av 25 januar 1939.
- b. Innredning av gass- og splintsikre, eventuelt bombesikre rom » 100 000
Beløpets bruk er i sin helhet ikke endelig bestemt. En vesentlig del er disponert ved departementets skrivelser av 3 februar 1939 og 31 mars 1939.
- c. Diverse materiell til Hærens luftvern » 900 000
Ved departementets skrivelser av 1 juli 1938 og 18 januar 1939 er beløpet disponert således: Til andel i utgifter ved Forsvarsdepartementets kontor for luftfart kr. 10 000. Til bygging av permanent luftvarslingsnett over Østlandet kr. 35 000. Til luftvernutstyr kr. 634 000. Restbeløpet kr. 221 000 vil bli disponert i 1938—39 og 1939—40. Pr. 31 mars 1939 er utgiftsført ca. kr. 24 000.
- d. Diverse materiell m. v. til Sjøforsvarets luftvern » 700 000
Det er bestilt mitraljører og luftvernkanoner foruten ammunisjon til sistnevnte. Anskaffelse av det øvrige materiell (avstandsmålere og lytterapparater) er under forberedelse.
Mitraljøsene og luftvernkanonene skal forarbeides ved Kongsberg Våpenfabrikk.

Justisdepartementet.

VI. Sivilt luftvern.

(Kap. 5).

Av beløpene under post:

1. Signalapparater (sirener) .. kr. 150 000
2. Utstyr og materiell » 500 000
3. Bygningstekniske arbeider .. » 1 270 000

var intet anvendt pr. 31 mars 1939, idet de tidligere gitte bevilgninger til de omhandlede formål inntil da hadde strukket til. Ved foretatte bestillinger var imidlertid i sin helhet disponert hele bevilgningen under post 1. og en del av bevilgningen under post 2. Av bevilgningen til planlegging av utflytning kr. 80 000, var pr. 31 mars 1939 anvendt kr.

15 015,46, som i det vesentlige er gått med til planleggingen av utflytning fra Oslo—Aker luftvernkrets. Planleggingen for denne krets vedkommende antas i det vesentlige å være avsluttet i løpet av våren 1939. Foruten fra denne luftvernkrets planlegges utflytning for tiden også fra Lillestrøm—Kjeller, Horten, Rjukan, Kristiansand, Stavanger, Bergen og fra byene i Finnmark.

Arbeidsdepartementet.

VII. Elektrisering av jernbaner.

(Kap. 6).

For de under kap. nr. 6 omhandlede kr. 4 000 000 for elektrisering av jernbaner meddeles nedenstående oversikt:

Anvendes for	Beløp ialt	Herav antas å medgå i		
		1938—39	1939—40	1940—41
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Elektriseringen Ski—Kornsjø	3 000 000	880 000	2 120 000	—
Kraftverk og elektrisk utstyr for Flåmsbanen	750 000	—	375 000	375 000
Sum	3 750 000	880 000	2 495 000	375 000

Om anvendelsen av de resterende kr. 250 000 er det ennå ikke truffet noen bestemmelse.

Ved kgl. resolusjon av 23 desember 1938 er Statsbanenes hovedstyre gitt tillatelse til å benytte de foran nevnte kr. 880 000 til elektriseringen Ski—Kornsjø i 1938/39. Av beløpet er kr. 500 000 utbetalt Statsbanene, mens resten kr. 380 000 trenges stillet til hovedstyrets disposisjon i løpet av de 3 siste måneder av inneværende termin.

Arbeidsdepartementet.

VIII. Elektrisitetsforsyning.

(Kap. 7).

Der er ennå ikke disponert noe av de 4 mill. kr. av Nøytralitetsfondets midler som er forutsatt anvendt til elektrisitetsforsyning i samhøve med Stortingets vedtak av 28 mai 1938, jfr. st. prp. nr. 88 og innst. S. nr. 156 for s. å.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Handelsdepartementet.

IX. Anskaffelse av nødvendige forsyninger.
(Kap. 8).

Etter innstilling fra Handelsdepartementet blev ved kgl. resolusjon av 31 mars 1938 nedsett et såkalt «kriseutvalg», bestående av:

1. Dr. Haavard Martinsen, formann
2. Daværende direktør for Norges Økonomiske Selvhjelpsråd, Øystein Ravner
3. Korndirektør Oskar Jahnsen
4. Landbruksdirektør O. T. Bjanes
5. Daværende Generalstabchef, oberst Otto Ruge.

Direktør Ravner er senere fratrudd som direktør i Selvhjelpsrådet og ansatt som direktør i Norsk Hydro. Oberst Ruge er senere utnevnt til Generalinspektør for Infanteriet. Begge har imidlertid fortsatt som medlemmer av Utvalget, som således fremdeles har samme sammensetning som ved opprettelsen.

1. Kriseutvalgets beretning for 1938.

For å utnytte den erfaring direktør Ravner satt inne med som flerårig direktør i Selvhjelpsrådet, besluttet Utvalget i sitt første møte at det skulle «overdras direktør Ravner på Utvalgets vegne å føre forhandlinger, undertegne kontrakter, administrere kontoret etc., svarende til en administrerende direktørs oppgave i aksjeselskaper, idet Utvalget som «styre» forbeholder sig ledelsen i den utstrekning det finnes hensiktsmessig». Man besluttet videre at i formannens fravær skulle direktør Ravner fungere som formann.

Kriseutvalgets kontor ble til å begynne med holdt sammen med Norges økonomiske Selvhjelpsråds kontor. Fra 13 september 1938 har Utvalget hatt eget kontor i Kongensgt. 18 III, Oslo.

Som Utvalgets sekretær ble fra 11 april 1938 ansatt kaptein H. A. Holmsen, som for anledningen ble gitt tillatelse til midlertidig å tre ut av Generalstabten. Kaptein Holmsen leder nu Utvalgets kontor og ordner de løpende forretninger.

Som assistent er fra 4 juli 1938 ansatt frk. S. Hæstad.

Utvalgets oppdrag og arbeide.

Kriseutvalgets oppdrag er som nevnt å planlegge og komme med de nødvendige forslag til anvendelsen av de 15 mill. kr. — senere betegnet som Nøytralitetsfondets kap. 8.

Utvalget avgir sine innstillinger direkte til Handelsdepartementet og Utvalgets arbeide drives i det hele overensstemmende med Handelsdepartementets foredrag til den kgl. resolusjon av 31 mars 1938, hvor der bl. a. er forutsatt at arbeidet skjer i forståelse med Norges økonomiske Selvhjelpsråd, idet Utvalget etter eget valg forelegger viktigere spørsmål for dette til drøftelse.

Forslag om innkjøp av større varepartier, avslutning av avtaler vedrørende lagring av varer blir før endelig beslutning fattes, forelagt for Handelsdepartementet, som eventuelt fremmer saken ved kgl. resolusjon.

Hovedregnskapet for Nøytralitetsfondets

kap. 8 føres av Finansdepartementets Fondskontor. Ved Utvalgets kontor føres imidlertid et oversiktsregnskap over midlenes anvendelse, hvorav framgår hva der til enhver tid er utbetalt på de forskjellige poster hvortil penger etterhvert stilles til disposisjon, idet alle anmodninger om utbetalinger passerer Utvalget. Likeledes føres oversikter over de inngåtte engasjementer.

Utvalgets plan for midlenes anvendelse.

Handelsdepartementet approbert i skrivelse av 25 april 1938 Utvalgets forslag om at man baserer sig på en lagringstid av 2 år. De forskjellige kontrakter og avtaler er senere formulert overensstemmende hermed, slik at man regner med at alle ekstraordinære tiltak blir å avvikle senest omkring 1 juli 1940. Kalkuleringen av engasjementene er gjort med dette for øye.

I samme skrivelse av 25 april 1938 ble Utvalget stillet fritt med hensyn til om man skal benytte beløpene til direkte innkjøp og lagring av varer, eller om man skal søke å få de private importører til å dekke selve utleggene ved innkjøpene, slik at de disponible beløp kan anvendes til lagerleie m. v., renter og dekning av eventuelt pristap.

Den siste metode har man kun fått brakt i anvendelse i enkelte tilfeller, men det er til gjengjeld ved innkjøp hvor det dreier seg om store verdier.

I skrivelse til Handelsdepartementet av 3 juni 1938 anførte Utvalget at man var kommet til at det var riktig i første rekke

å sikre seg viktige levnedsmidler som korn, sukker, kaffe m. v. samt å tilgodese landbruksproduksjonen ved lagring av kunstgjødsel,

å tilgodese landets brenselforsyning ved innkjøp av fast og flytende brensel, ved opphjørp av torvfabrikasjonen i landet og ved å vinne erfaring for anvendelse av trekkull og ved til drift av biler — samt endelig

å skaffe seg et visst lager av viktige råstoffer og halvfabrikata som ull, bomull, huder, gummi, bly, medisinalvarer, visse flotasjonskemikalier m. v.

Dessuten var man kommet til at man måtte ta hensyn til en del av de meget store krav som var innkommet fra militæretaten, idet man ville anskaffe en del utenlandske varer som er helt uundværlige for en første mobiliseringsoppsetning og som enten ikke vil kunne skaffes under en krise eller kun kan skaffes ved å legge beslag på varer som er helt nødvendige for landets sivile forsyning.

Overensstemmende med disse betraktninger framkom Utvalget i den nevnte skrivelse av 3 juni 1938 med en plan i store trekk for anvendelsen av ca. 10 mill. kr. og denne plan hadde Regjeringen ifølge Handelsdepartementets skrivelse av 28 juni 1938 ikke noe å innvende mot. Utvalget har i sitt videre arbeide fulgt denne plan med de modifikasjoner og tillegg som nærmere forhandlinger og senere tilkomne krav har gjort nødvendige.

Oversikt over de truffne disposisjoner.

Nedenfor skal gis en kort oversikt over de disposisjoner som er truffet i løpet av året 1938, hva der er på lager m. v. pr. 1 januar

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

1939 av de forskjellige varesorter m. v. og hva der er utbetalt av Nøytralitetsfondets kap. 8 pr. 1 januar 1939.

Postene er for oversiktens skyld ordnet stort sett overensstemmende med ovennevnte hovedplan og ikke kronologisk. Videre bemerkes at man som utbetalt pr. 1 januar 1939 har regnet utgiftsposter hvorom anmodning om utbetaling er innkommet til Utvalgets kontor før denne dag. Som følge av at anmodningen om utbetaling må gå videre fra Utvalget gjennom Handelsdepartementet til Finansdepartementet, som anviser, går der vanligvis 12—14 dager fra Utvalget ber om utbetaling og til pengene er anvist.

A. Levnedsmiddelforsyning og sikring av landbruksproduksjonen.

1. Korn.

Som kjent har Statens Kornforretning i løpet av høsten sikret seg betydelige ekstraordinære reservelagre av korn. Disse ekstralagre har Kornforretningen kunnet etablere uten støtte av Nøytralitetsfondets midler, men Kri-seutvalget er blitt holdt orientert om innlagringen.

2. Lagring av sukker.

Regjeringen har ifølge Handelsdepartementets brev av 8 november 1938 approbert Kriseutvalgets forslag om reservelagring av 20 000 tonn sukker. Lagringen vil skje hos de enkelte importører rundt omkring i landet og utgiftene ved kjøring, lagring, ombytning og renter skal dekkes av den lisensavgift på kr. 1,00 pr. 100 kg. som for tiden opkreves. Dekningen av et eventuelt pristap ved avvikling av lagrene vil i tilfelle bli ordnet ved at den samme lisensavgift opprettholdes i et tidsrum tilstrekkelig til å dekke tapet. En eventuell avanse vil bli delt med en halvpart til Staten og en halvpart til importørene.

Utvalget er kommet til enighet med Norges Colonialgrossisters Forbund og Norges Koo-perative Landsforening om de nærmere enkelt-heter ved en slik ordning og har i disse dager forelagt kontraktutkastet for Handelsdepar-tementet til approbasjon.

De første partier av dette reservelager er kommet til landet.

3. Lagring av kali og fosfat.

Til dette formål er ved kgl. resolusjon av 13 mai 1938 stillet til disposisjon kr. 1 000 000.

Det er innkjøpt:

Ved Norsk Hydro: Ca. 13 000 tonn kaliumklorid min. 98 pst. KCl. Ca. 15 600 tonn Kola-fosfat min. 84 pst. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$.

Ved Lysaker kemiske Fabrik: Ca. 5 000 tonn marokkofosfat min 75 pst. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$.

Pris: Klorkalium: kr. 149,00 pr. tonn cif. Herøen og/eller Menstad. Kolafosfat gjen-nomsnittspris 38,37 pr. tonn cif. Herøen og/el-ler Menstad. Marokkofosfat kr. 46,00 pr. tonn fritt oplagret Lysaker.

Innkjøpsbeløpet legges ut av importøren som herfor godtgjøres en rente på: Ved Norsk Hydro: Norges Banks diskonto (f. t. 3½ pst.). Ved Lysaker kemiske Fabrik: 5 pst.

Lagringsgodtgjørelse: Ved Norsk Hydro: Kr. 6,00 pr. tonn pr. år. Ved Lysaker kemiske Fabrik: Kr. 3,50 pr. tonn pr. år.

Pr. 1 januar 1939 var ankommet:

Til Norsk Hydro:

13 000 tonn kaliumklorid

15 629,32 » Kolafosfat

Til Lysaker 4 016,08 » Marokkofosfat.

De siste ca. 1 000 tonn til Lysaker ventes i januar 1939.

Importørene har herfor lagt ut i innkjøps-sum:

Norsk Hydro: kr. 2 536 629,89

Lysaker kemiske Fabrik hittil » 184 739,68

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 ja-nuar 1939 utbetalt:

Omkostninger ved innkjøp, trans-

portutgifter m. v. kr. 60 271,46

Renter » 29 243,40

Lagringsgodtgjørelse » 56 783,86

Assuranse » 5 822,48

Sum kr. 152 121,20

4. Lagring av kunstgjød-sel i Nord-Norge.

Til dette formål er der ved kgl. resolusjon av 9 september 1938 stillet til disposisjon kr. 40 000.

Dette beløp skal brukes til å dekke ca. halv-parten av utgiftene ved en lagring i 2 år av 2 250 tonn av norsk Hydros fullgjød-sel på nærmere angitte steder i Nordland, Troms og Finnmark fylker.

Norsk Hydro har påtatt sig å ordne innlag-ring og vil selv bære resten av utgiftene.

Lagrene er etablert.

5. Lagring av matvarer i hjemmene.

Ved kgl. resolusjon av 19 august 1938 ble der stillet til disposisjon for Landbruksdepar-tementet kr. 55 000 til trykning og utsendelse av et småskrift om oppbevaring og konserve-ring av matvarer.

Skriftet (Landbruksdepartementets små-skrift nr. 48) er trykt i 400 000 eksemplarer og utsendt gjennom skolene.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 ja-nuar 1939 utbetalt:

Trykning m. v. kr. 54 781,45
Fraktutgifter » 218,55

kr. 55 000,00

I tilslutning til dette småskrift foreslo Ut-valget i skrivelse av 31 oktober 1938 for Re-gjeringen at der ble utsendt et opprop til alle landets husholdninger med opfordring til å sikre seg et visst reservelager av de viktigste levnedsmidler mens tilførselene er frie og med tilsagn om at de som gjorde dette, kunne reg-ne med at en viss del av en slik reservebehold-ning ble holdt utenfor en eventuell rasjone-ring.

Regjeringen fant imidlertid ifølge Statsmi-nisterens brev av 14 november 1938 ikke å kunne gå med på utsendelse av et slikt opprop.

B. Brenselforsyningen.

1. Kull og brenselolje.

a) Norges Statsbaner.

Ved kgl. resolusjon av 11 november 1938 er der stillet til disposisjon for Norges Statsba-ner kr. 1 595 000 således:

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Til innkjøp av 40 000 tonn kullbriketter	kr. 1 520 000
Til anskaffelse av 5 tankjernbanevogner	» 75 000

De 40 000 tonn kullbriketter vil bli lagret på visse nærmere angitte sentrale jernbanestasjoner.

Det bemerkes at man her som i alle tilfelle hvor midler er stillet til disposisjon for en offentlig etåt til innkjøp og lagring av varer, har presisert at disse varer må bli å holde ut fra vedkommende etåts vanlige beholdninger, slik at denne i tilfelle av at reservelagringen skal opphøre, kan overta varen på vilkår som i tilfelle av tvist blir å fastsette av Regjeringen.

I Kriseutvalgets plan var også etter henstilling fra Hovedstyret medtatt ytterligere kr. 270 000 til anlegg av oljetanker. Dette spørsmål har Statsbanene erklært først senere å kunne komme tilbake til, når ytterligere detaljundersøkelser er foretatt.

b) Marinen.

Ved kgl. resolusjon av 16 september 1938 ble der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet, Marinen, kr. 300 000 således:

Til anskaffelse av ca. 3 200 tonn Cardiffkull	kr. 100 000
Til anskaffelse av ca. 2 700 tonn brenselolje	» 135 000
Bygging av en 3 000 m ³ oljetank	» 65 000

Anskaffelsene skal supplere Marinens kull- og oljelagre i Nord-Norge og brenselet vil bli lagret på Ramfjordnes ved Tromsø.

c) I Kriseutvalgets første plan var medtatt et beløp til innkjøp og lagring av en mindre mengde solarolje og råolje. Man vil avvente det forslag som nedenfor er nevnt om bensin, før man tar standpunkt til om og i tilfelle hvorledes denne olje skal lagres.

2. Bensin og smøreolje.

I Utvalgets plan var etter felleshenstilling fra Kommanderende General og Kommanderende Admiral ført op midler til innkjøp og lagring av ca. 1 800 tonn flybensin og ca. 100 tonn flyolje. Dessuten var tenkt lagret ca. 2 000 tonn bilbensin.

Utvalget ba i skrivelse av 7 juli 1938 Forsvarsdepartementet om nærmere detaljforslag til løsning av dette spørsmål. Saken har siden vært under behandling av de militære myndigheter og sluttbehandles for tiden av Forsvarsdepartementets nyoprettede Luftforsvarskontor. Forsvarsdepartementet har i skrivelse av 17 desember 1938 spurt om hvorledes Utvalget vil stille sig til et forslag om at en del av disse midler blir anvendt til bygning av underjordiske eller effektivt kamuflerte cisterner. Hertil vil Utvalget anføre at man i prinsippet finner å kunne gå med på bygning av tankanlegg, hvor reservelagrene da blir å lagre istedenfor på fat som oprinnelig forutsatt.

Man finner det riktig å anvende midler også til tankanlegg for oppbevaring av den innkjøpte bensin, idet en lagring i allerede eksisterende anlegg ikke vil øke beholdningene, da oljeselskapene under den nuværende situasjon har lovet å holde disse kommersielt fylte til enhver tid.

3. Trekulldrift av biler.

a) Forsyningskorpset.

Som ledd i arbeidet for å vinne erfaring i drift av trekull — og veddrevne biler for å spare bensin i kriseperioder ble der ved kgl. resolusjon av 27 mai 1938 stillet til disposisjon for Forsyningskorpset kr. 30 000 til innkjøp av 3 trekull — eller veddrevne biler.

Hittil er anskaffet 2 Federal lastebiler med Agir trekullgassgenerator. Ifølge Forsyningskorpsets rapport om prøvekjøringen av disse 2 biler virker systemet meget tilfredsstillende. Man er kjent med at Forsyningskorpset som den tredje bil vil anskaffe en tysk veddrevne lastebil.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Til innkjøp av 2 trekulldrevne lastebiler kr. 20 099,00.

b) Arbeidstegninger.

For i påkommende tilfelle rask å kunne igangsette fabrikasjon av trekullgassgeneratorer har man ment det viktig å ha tegninger, arbeidsbeskrivelse m. v. av ovennevnte Agirs system liggende ferdig.

Ved kgl. resolusjon av 30 september 1938 ble der stillet kr. 1 250 til disposisjon til utarbeidelse av 10 sett tegninger, arbeidsbeskrivelse m. v. av denne generator-type.

Tegningene er levert og gjennomgått av en av Selvhjelpsrådet opnevnt utenforstående sakkyndig, som har erklært dem å svare til formålet. Tegningene m. v. er samlet i 10 mapper og oppbevares ved Norges Økonomiske Selvhjelpsråds kontor.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er utbetalt kr. 1 250.

c) Skogvesenet.

Ved kgl. resolusjon av 16 desember 1938 er der stillet til disposisjon for Landbruksdepartementet kr. 50 000 til anskaffelse av en belte-traktor, en veibyggermaskin, en stubbebryter samt 2 trekull- eller veddrevne biler til Skogvesenet.

Etter henstilling fra Norges Økonomiske Selvhjelpsråd har man bedt om i sin tid å få tilstillet rapport om erfaringene fra bruken av disse maskiner og biler.

4. Torvbrikettering.

I Utvalgets første plan var til støtte av torvfabrikasjonen i landet etter henstilling fra Landbruksdepartementet og Det norske Myrselskap reservert kr. 200 000.

Foreløbig er herav ved kgl. resolusjon av 29 juli 1938 stillet kr. 60 000 til disposisjon for Det norske Myrselskap til forsøk ved og drift av et torvbriketteringsanlegg på Aspedammen i Østfold og til forsøk med samme metode ved Jøa i Nord-Trøndelag.

De briketter som nu fremstilles ved denne metode er teknisk sett meget tilfredsstillende og Utvalget vil fortsatt arbeide for å sikre seg en økonomisk forsvarlig drift av slike torvbriketteringsanlegg.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Som forskudd til Det norske Myrselskap kr. 40 000.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

5. Sikringen av brenselforsyningen til større befolkningscentra.

Utvalget foreslo i skrivelse av 14 november 1938 til Handelsdepartementet etter henstilling fra Landbruksdepartementet at der i tillegg til de under 3c) nevnte kr. 50 000 til anskaffelse av maskiner og biler ble stillet kr. 200 000 til rådighet som bidrag til bygning av bilveier til brenntorvmyrer og til skogtrakter hvor der kan skaffes større vedmengder.

Beløpet ble foreslått disponert av Kriseutvalget, som herav ville yde bidrag til Skogvesenet til veibygning etter nærmere ansøking for hvert projekt. Herved ville man legge

vekt på å oppnå sikring av en lett brenselforsyning til de større byer og befolkningscentra.

Ifølge Handelsdepartementets skrivelse av 28 desember 1938 har Regjeringen ikke funnet å kunne stille dette beløp til disposisjon av Nøytralitetsfondets kap. 8.

C. Råstoffer og halvfabrikata.

1. Innkjøp og lagring av ull.

Ved kgl. resolusjon av 30 september 1938 ble der stillet til disposisjon kr. 849 000 til innkjøp og lagring av ull og laps, således:

Ved A/S Arne Fabrikker, Ytre Arna.....	ca.	30 tonn	i 3 typer
» A/S De Forenede Uldvarefabriker, avd. Aalgaard	»	30 »	» 3 »
» O. A. Devolds Sønner A/S, Ålesund	»	30 »	» 4 »
» Heggedal Uldvarefabriker A/S, Heggedal	»	20 »	» 3 »
» Schreuder & Jensen A/S, Bergen	»	35 »	» 4 »

Ialt ca. 145 tonn ull og laps

Disse kvanta er nu kjøpt. Prisene varierer etter type og kvalitet fra 27½ d. til 16 d. pr. lb. cif. Lagringsgodtgjørelsen utgjør ved Schreuder & Jensen A/S i Bergen kr. 1 000 pr. år, ved de øvrige importører kr. 40 pr. tonn pr. år. Rulleringsutgifter er iberegnet heri i den utstrekning importøren selv kan overta varen.

Pr. 1 januar 1939 var ankommet på lager:

Ved A/S Arne Fabrikker	ca.	9.8 tonn laps
» A/S De Forenede Uldvarefabriker, avd. Aalgaard	»	1.8 tonn ull
» O. A. Devolds Sønner A/S.....	»	18.1 tonn ull og laps
» Schreuder & Jensen A/S	»	38.0 tonn ull

ca. 67,7 tonn ull og laps.

Resten vil ankomme etterhvert i tiden januar—februar 1939.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er utbetalt:

Innkjøpssum	kr.	258 702,35
Transportutgifter m. v.	»	1 432,30
Renter og akseptomkostninger	»	705,20
Lagringsgodtgjørelse	»	194,45
Assuranse	»	745,22
Toll	»	20 156,86

Sum kr. 281 936,38

2. Innkjøp og lagring av bomull.

Ved kgl. resolusjon av 30 september 1938 ble der stillet til disposisjon kr. 820 000 til innkjøp og lagring av bomull således:

Ved A/S Dale Fabrikker, Bergen.....	700 baller
» Haldens Bomuldsspindri & Væveri, Halden	600 »
» Nydalens Compagnie, Oslo	1 200 »
» A/S Solberg Spindri pr. Drammen	500 »

Ialt 3 000 baller (ca. 750 tonn)

Disse kvanta er kjøpt. Prisene varierer etter type og kvalitet fra 11,09 cent til 9,60 cent pr. lb. c. & f.

Lagringsgodtgjørelse utgjør kr. 7,20 pr. balle pr. år, rulleringsutgifter iberegnet.

Pr. 1 januar 1939 var ankommet på lager:

Ved A/S Dale Fabrikker	700 baller
» Haldens Bomuldsspindri & Væveri	300 »
» A/S Solberg Spindri	500 »

Ialt 1.500 baller bomull

Resten ventes i løpet av januar måned 1939.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 166 090,00	+ \$ 15 161,55
Transportutgifter m. v.	» 4 074,66	
Rebursomkostninger	» 516,57	
Lagringsgodtgjørelse	» 840,00	
Assuranse	» 296,00	
	<u>Sum kr. 171 817,23</u>	
		<u>+ \$ 15 161,55</u>

Innkjøp og lagring av ull og bomull er skjedd i samarbeide med De norske Tekstilfabrikkers Hovedforening.

3. Innkjøp og lagring av hamp til fiskeredskaper.

Ved kgl. resolusjon av 5 august 1938 ble der stillet til disposisjon kr. 167 000 til innkjøp og lagring av mellemeuropeisk ham således:

Ved Christiania Seildugsfabrik, Oslo	ca. 100	tonn
» Rosendahls Spinnerier A/S, Bergen	» 35	»
» Johan Hansens Sønner, Bergen	» 15	»

I alt ca. 150 tonn

Det vesentlige herav er kjøpt. Prisene varierer fra £ 45,10 til £ 50 pr. tonn.

Lagringsgodtgjørelsen utgjør:
I Oslo kr. 15,00 pr. tonn pr. år.
I Bergen kr. 12,00 pr. tonn pr. år.

Rulleringsutgifter er iberegnet heri. For kontroll av varen overtar importøren og opparbeider for egen regning inntil 10 pst. av de innkjøpte partier.

Pr. 1 januar 1939 var ankommet på lager:
Ved Christiania Seildugsfabrik . ca. 90 tonn
» Rosendahls Spinnerier » 25 »

Ialt ca. 115 tonn

Resten ventes i nær fremtid.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 86 625,15
Transportutgifter m. v.	» 1 021,14
	<u>Sum kr. 87 646,29</u>

4. Innkjøp og lagring av lær.

I Utvalgets første plan var bl. a. etter henstilling fra Garvernes og Lærfabrikantenes Landsforening reservert kr. 250 000 til innkjøp og lagring av huder og en del garvestoffer.

Av de senere forhandlinger med nevnte forening framgikk imidlertid at huder ikke kan lagres mer enn noen få måneder, slik at rulleringsutgiftene ville bli uforholdsmessig store. De enkelte garverier m. v. fant derfor ikke å kunne påta sig lagring av så pass store kvanta som her var tale om.

Isteden har derfor Utvalget utvirket at der ved Generalintendantens forsorg blir innkjøpt og lagret ferdig lær av den type som Hæren trenger til sålelær og som ikke kan skaffes innenlands.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 18 november 1938 er kr. 250 000 stillet til dispo-

sisjon for Forsvarsdepartementet til innkjøp og lagring av lær ved Generalintendanten.

Generalintendanten har regnet med å kunne kjøpe ca. 50 tonn prima sålelær herfor.

5. Innkjøp og lagring av gummi.

Ved kgl. resolusjon av 15 juli 1938 ble der stillet til disposisjon kr. 325 000 til innkjøp og lagring av 250 tonn rågummi ved A/S Askim Gummivarefabrik.

Gummien ble kjøpt i september måned 1938 til priser fra 7 $\frac{7}{8}$ d til 8 $\frac{3}{8}$ d pr. lb. cif. og med forholdsvis sen levering, — de siste partier med skibning fra Østen i desember. Under den kritiske situasjon i september fikk man ved elskverdig medvirken av herr generalkonsul Røwde byttet disse partier med andre med prompt levering fra europeiske havner og til samme pris som før. Samtidig ble kvantumet redusert til 240 tonn for i noen grad å oppveie den prisstigning som hadde funnet sted fra det oprinnelige overslag ble gjort, da prisnivået lå omkring 6 $\frac{9}{16}$ d pr. lb.

Til dekning av resten av prisstigningen ble der ved kgl. resolusjon av 16 desember 1938 stillet til disposisjon kr. 50 000, slik at der ialt er avsatt til innkjøp og lagring av gummi kr. 375 000.

Rullerings- og lagringsgodtgjørelsen utgjør kr. 12,00 pr. tonn pr. år.

Pr. 1 januar 1939 var ankommet på lager 240 tonn som lagres:

På Askim	190 tonn	Ribbed Smoked Sheets og Latex
I Mjøndalen	50 »	Ribbed Smoked Sheets.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 358 332,19
Transportutgifter m. v.	» 6 147,54
Lagringsgodtgjørelse	» 635,00
Assuranse	» 237,60

Kr. 365 352,33

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

6. Innkjøp og lagring av bly.

Ved kgl. resolusjon av 5 august 1938 ble der stillet kr. 110 000 til disposisjon til innkjøp og lagring av 300 tonn bly.

Dette kvantum er kjøpt ved Astrup & Søn og er ankommet på lager således:

Ved Astrup & Søn, Oslo	25	tonn bly
» Standard Electric, Oslo . .	125	» »
» Raufoss Ammunisjonsfabrikker	125	» »
» Porsgrund Metalverk	25	» »

I alt 300 tonn bly

Blyet er av merket «Asarco» med 99,974 pst. renhet og blev kjøpt til en pris av £ 14.11. 11¼ pr. engelsk tonn cif.

Ved elskverdig imøtekommenhet fra de firmaer som lagrer varen, betaler man ingen lagringsgodtgjørelse.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 87 461,09
Transportutgifter m. v.	» 3 457,12
Renter	» 164,98
Assuranse	» 126,70

Sum kr. 91 209,89

7. Flotasjonskjemikalier. Innkjøp og lagring av Pine Oil.

Kriseutvalget har vært oppmerksom på at der er en rekke reagenser som er av stor betydning for våre flotasjonsanlegg for produksjon av kobber-, nikkel-, bly- og sinkkoncentrat og som det kunne være ønskelig å skaffe sig en beholdning av med krise for øie. Imidlertid er der muligheter for innenlandsk produksjon av en del av disse stoffer eller av brukbare erstatningsstoffer. Med de begrensede midler som står til disposisjon, har man derfor funnet det riktig å koncentrere sig foreløpig om Pine Oil, som en flerhet av våre flotasjonsanlegg er avhengig av og som vanskelig kan erstattes.

Ved kgl. resolusjon av 7 oktober 1938, ble der derfor stillet til disposisjon kr. 101 000 til innkjøp og lagring av 100 tonn Pine Oil således:

50 tonn som innkjøpes ved Egeberg & Mohn, Oslo og lagres ved Aamdal Verk, Bandakslid i Telemark.

50 tonn som innkjøpes ved Keddell & Bommen, Oslo og lagres ved Chr. Anker Bachke, Trondheim.

Partiene er kjøpt til en pris av \$ 18.25 pr. 100 kg. cif. og ventes ankommet på lager omkring nyttår 1939.

Lagringsgodtgjørelsen utgjør:

I Telemark	kr. 12,00 pr. tonn pr. år.
I Trondheim	» 15,00 pr. tonn pr. år.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 79 689,55
Toll	» 6 300,00

Kr. 85 989,55

De forberedende undersøkelser om forbruket av flotasjonskjemikalier er blitt gjort i samarbeide med Bergverkernes Landssammenslutnings Industrigruppe.

8. Gassvernmateriell.

For å dekke den verste mangel på gassmasker ved Hærens avdelinger foreslo Kriseutvalget etter henstilling fra de militære myndigheter og fikk ved kgl. resolusjon av 14 oktober 1938 stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet kr. 350 000 til anskaffelse av råstoff og halvfabrikata til 25 000 gassmasker og 50 000 filterpatroner.

Kommanderende General og Forsvarsdepartementet henstillet senere til Utvalget av hensyn til den store betydning det vilde ha for Hærens mobiliseringsberedskap å stille ytterligere kr. 200 000 til disposisjon til delvis opparbeidelse av dette materiell, slik at det kunne lagres som ferdige produkter.

Utvalget foreslo derfor og fikk ved Kronprinsregentens resolusjon av 18 november 1938 stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet kr. 200 000 til delvis opparbeidelse av det nevnte gassvernmateriell. Resten av det beløp som skal til for opparbeidelse av det hele antall masker og filterpatroner — ca. kr. 200 000 — har Forsvarsdepartementet erklært å kunne skaffe tilveie på annen måte.

Anskaffelsen av råmaterialene, opparbeidelsen og lagringen av de ferdige produkter vil skje ved Generalfelttøimesteren.

9. Innkjøp og lagring av lægemidler.

Et av Norges økonomiske Selvhjelpsråd nedsatt medisinalutvalg — hvor bl. a. Universitetets farmasøitiske Institutt var representert ved professor Samdahl — utarbeidet 31 mars 1938 en oppgave over de medisinalvarer som det i første rekke var ønskelig å sikre sig med kriser for øie.

Det har lykkedes Kriseutvalget å sikre landet en beholdning av de droger og kjemikalier som her var nevnt, i alt vesentlig overensstemmende med oppgaven.

a) Ved kgl. resolusjon av 27 mai 1938 ble der stillet til disposisjon kr. 430 000 til innkjøp og lagring av diverse lægemidler ved følgende firmaer i Oslo:

Apotekernes Fællesinnkjøp A/S,
Bærums Droge- og Kjemikalieforetning
Nyegaard & Co. A/S.

Det dreier sig her om innkjøp av alle viktigere droger og kjemikalier som man ikke kan skaffe innenlands og i mengder som regnes å skulle motsvare 1/3 års forbruk — såvel ordinært som det vesentlige av Hærens behov. I alt omfatter overenskomsten med disse firmaer ca. 80 varesorter.

Samtlige varer er kjøpt og det alt vesentlige er kommet på lager.

Varene lagres på flere forskjellige steder i Oslo og lagerleien dekkes av Kriseutvalget. Apotekernes Fællesinnkjøp har leiet lager for kr. 3.795,00 pr år, Bærums Droge- og Kjemikalieforetning for kr. 2.040,00 pr år og Nyegaard & Co. for kr. 414,00 pr år. Rullering foretas i fornøden utstrekning av firmaene uten utgift for Staten. Man har sikret sig at varene stadig kontrolleres av apotekvisitator på forskriftsmessig måte.

Etter henstilling fra Hærens Sanitet foreslo Utvalget og fikk ved Kronprinsregentens resolusjon av 18 november 1938 stillet ytterligere kr. 45 000 til disposisjon til supplerings av dette lager ved innkjøp og lagring av en del medikamenter m. v. til spesielt bruk for

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Hærens behov, hvorav kan nevnes spesielt en beholdning av ledige ampuller og injeksjonsglass samt en del plaster.

Disse varer blir lagret på nøyaktig samme vilkår som den første reservebeholdning av firmaene Apotekernes Fællesindkjøp A/S, Nye-gaard & Co A/S og som nytt

A/S Apothekernes Laboratorium, Skøyen.

Firmaene har satt i verk innkjøp av disse varer.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum	kr. 289 881,50
Transportutgifter m. v.	» 3 164,47
Lagringsgodtgjørelse	» 1 846,51
Assuranse	» 1 140,40
Toll	» 1 527,08

Sum kr. 297 559,96

b) I den nevnte oversikt fra Selvhjelpsrådets medisinalutvalg var tatt med enkelte spesialpreparater som ikke omfattes av kontraktene med de omtalte 4 firmaer og Utvalget har derfor søkt å sikre sig en reservebeholdning herav på annen måte.

Ved elskverdig imøtekommenhet fra I. G. Farbenindustries herværende representant Norrigefa A/S har man opnådd at dette firma holder på lager utenom den vanlige beholdning

15 kg. Rivanol
50 » Novocain
5 » Neosalvarsan.

Disse preparater holdes lagret i de mest gangbare pakninger og uten utgift for Staten. Lagrene er etablert.

c) Ved kgl. resolusjon av 9 september 1933 ble der stillet kr. 210 000 til disposisjon for Hærens Sanitet til innkjøp og lagring av rens et bomull og gas.

Disse varer skal kjøpes ved Hærens Sanitet og lagres ved sanitetsmagasinene i Oslo, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Nord-Norge.

Etter intatte anbud er kjøpt i alt

30 000 kg. rens et bomull
900 000 m. gas

Hittil er som det framgår av sammendraget side 20, stillet til disposisjon kr. 7 068 250

Hertil kommer:

Til innkjøp og lagring av flytende bensol og smøreoljer — hvorom detaljforlaget ikke er ferdigbehandlet ennå — hadde Utvalget i sin første plan avsatt	» 2 120 000
Til Norges Statsbaner til bygging av oljetankanlegg — hvortil Hovedstyret senere kommer tilbake — var avsatt	» 270 000
Til støtte av torvproduksjonen var i alt avsatt kr. 200 000, hvorav kr. 60 000 hittil er disponert. Rest	» 140 000
I alt kan derfor sies å være disponert pr. 1 januar 1939.	kr. 9 598 250

Prisene varierer for bomull fra kr. 1,97 til kr. 2,07 pr. kg. og for gas fra 13,5 øre til 14,25 øre pr. m. fritt levert Akershus festning.

Pr. 1 januar 1939 er kommet på lager i Oslo 130 103 m. gas.

Av Nøytralitetsfondets kap. 8 er pr. 1 januar 1939 utbetalt:

Innkjøpssum kr. 17 818,34.

D. Administrasjon.

1. Samarbeidet mellom Norges økonomiske Selvhjelpsråd og Forsvarsdepartementet.

Ved kgl. resolusjon av 16 september 1938 ble der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet inntil kr. 30 000 til dekning av utgiftene ved en ordning som skulle istandbringe et nærmere samarbeide mellom Norges økonomiske Selvhjelpsråd og Forsvarsdepartementet og de militære anskaffelsesmyndigheter for så snart som mulig å skaffe oversikt over de forskjellige militære forsyningskrav og hvorledes de kan tenkes å bli dekket.

I dette øiemed er der under Forsvarsdepartementet opprettet et eget krigsforsyningskontor som ledes av oberst T o b i e s e n.

Handelsdepartementet har uttalt at det går ut fra at denne ordning er en kriseforanstaltning som må kunne opphøre når samarbeidet mellom Selvhjelpsrådet og de militære myndigheter er kommet i fastere former.

2. Kontorutgifter, møter m. v.

Til kontorutgifter ved Kriseutvalgets kontor, lønninger, medlemmenes møtegodtgjørelse m. v. er i kalenderåret 1938 medgått følgende utgifter:

Inventar	kr. 2 110,34
Lønninger	» 5 788,75
Kontorutgifter forøvrig	» 1 202,52
Møter	» 909,00

Sum kr. 10 010,61

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Sammendrag av de pr. 1. januar 1939 foretatte disposisjoner av Nøytralitetsfondets kap. 8.

Formål	Stilt til disposisjon ved kgl. resolusjon	Utbetalt pr. 1. januar 1939
	Kr.	Kr.
A. Levnetsmidler og sikring av landbruksproduksjonen.		
1. Korn	—	—
2. Sukker	—	—
3. Kali og fosfat	1 000 000	152 121,20
4. Lagring av kunstgjødse i Nord-Norge	40 000	—
5. Lagring av matvarer i hjemmene	55 000	55 000,00
B. Brenselforsyning.		
1. Kull og brenselolje.		
a) Norges Statsbaner	1 595 000	—
b) Marinen	300 000	—
2. Bensin og smøreolje	—	—
3. Trekulldrift av biler.		
a) Forsyningskorpset	30 000	20 099,00
b) Arbeidstegninger	1 250	1 250,00
c) Skogvesenet	50 000	—
4. Torvbrikettering	60 000	40 000,00
C. Råstoffer og halvfabrikata.		
1. Ull	849 000	281 936,38
2. Bomull	820 000	171 817,23
		\$ 15 161,55
3. Hamp	167 000	87 646,29
4. Lær	250 000	—
5. Gummi	375 000	365 352,33
6. Bly	110 000	91 209,89
7. Pine Oil	101 000	85 989,55
8. Gassvernmateriell	550 000	—
9. Lægemidler.		
a) Droger og kjemikalier	475 000	297 559,96
b) Spesialpreparater	—	—
c) Renset bomull og gas	210 000	17 818,34
D. Administrasjon.		
1. Samarbeidet Selvhjelpsrådet—Forsvarsdepartementet	30 000	—
2. Kontorutgifter, møter m. v.	—	10 010,61
	7 068 250	1 677 810,78
		<u>+ \$ 15 161,55</u>

Videre gjentar man her:

Innkjøpssummen for kali og fosfat som er betalt direkte av Norsk Hydro og Lysaker kemiske Fabrik og som forrentes av Utvalget — hittil kr. 2 721 369,57.

Innkjøpssum og omkostninger ved lagring, rullering m. v. i 2 år av 20 000 tonn sukker som i tilfelle vil bli dekket på annen måte enn av Nøytralitetsfondet — anslått til ca. kr. 820 000.

Vareverdi av det før nevnte lager av spesialpreparater hos Nørrigefa A/S som holdes uten utgift for Staten — ca. kr. 55 000.

Utvalgets videre planer.

Av de 15 mill. kroner som utgjør Nøytralitetsfondets kap. 8 er der således ca. 51/2 mill. kroner hvis disponering Utvalget ennå ikke har bundet sig til.

Der er innkommet så mange berettigede krav vedrørende bruken av disse midler og der er så mange områder hvor det kunne være ønskelig å bedre landets kriseberedskap at

Utvalget har tatt anvendelsen av de resterende midler opp til grundig overveielse.

Man skal nevne en del av de områder hvor Utvalget for tiden foretar forberedende undersøkelser uten ennå å ha tatt noe endelig standpunkt:

a) Økning av landets beholdning av fast brensel (kull, koks, cinders) — særlig med industriens behov for oie. Dette er en meget omfattende oppgave, hvor man er redd for at Utvalget kommer til kort med de midler man nu råder over. Utvalget vil her samarbeide med et av Selvhjelpsrådet nylig nedsatt brenselutvalg, i hvis mandat det bl. a. inngår å undersøke muligheten for en øket lagring av kull, koks m. v., for å se om det er mulig å utrette noe med disse begrensede midler.

b) Innkjøp og lagring av jern og stål — f. eks. visse sorter profiljern og tykkere plater som ikke lages innenlands (eller i Sverige). Dette er også en sak som vil kreve ganske store uttelling, hvis et lager skal bli av noen betydning.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

- c) Lagring av en del kobbertråd (valse-tråd).
- d) Reservebeholdninger av kaffe istand-bragt på lignende grunnlag som tidligere nevnt for sukker.
- e) Som forberedelse for industriens mobilisering å gi Generalfelttøimesteren midler til å kunne sette i verk en del prøvelerveranser fra private fabrikker og verksteder.
- f) Ved særlig livsviktige bedrifter å yde tilskudd til øket installasjon av elektriske kjeler for å minske avhengigheten av importert fast brensel.
- g) Innkjøp og lagring av en del kurante kirurgiske instrumenter.
- h) Lagring av tennplugg og en del annet elektrisk tenningsmateriell for motorer (biler, båter, landbruksmaskiner).
- i) Lagring av kunstgjødsel på Jæren.

De militære krav m. v.

En del krav har man på grunn av midlenes utilstrekkelighet helt måttet se bort fra. Der kan således nevnes at det sivile luftvern inntrengende har henstillet til Utvalget å stille midler til disposisjon for anskaffelse av diverse materiell m. v. til dette. Da det sivile luftvern har fått sin særskilte del av Nøytralitetsfondet, har man ikke funnet det riktig å yde tilskudd også av de midler Kriseutvalget råder over.

Spesielt vil man også få nevne de militære krav, som har vært meget store og som langt har overskredet de 15 mill. kroner som står til rådighet. Utvalget har vært i tvil om i hvilken utstrekning disse 15 mill. kroner kunne brukes til rent militære behov, men har som tidligere nevnt funnet å burde ta hensyn til anskaffelse av en del utenlandske varer som er helt uundværlig for en første mobilisering.

De store mangler som Hæren og Marinen på grunn av utilstrekkelig bevilgninger lider under, betyr etter Utvalgets mening i virkeligheten en nedsettelse av hele landets kriseberedskap. Ved en eventuell mobilisering av vårt nøytralitetsvern vil nemlig forsvarets myndigheter måtte legge beslag på de lagre og virksomheter som finnes på de områder hvor manglene hersker, slik at de sivile behov vil ha tilsvarende mindre muligheter for å tilfredsstilles.

Diverse bemerkninger.

Det er innlysende at det som Kriseutvalget kan få utrettet på de forskjellige områder med de 15 mill. kroner i virkeligheten betyr en meget liten bedring alt i alt av landets kriseberedskap.

Norges import var i 1936 925 mill. kroner og i 1937 1 292 mill. kroner. Regner man anslagsvis at halvparten eller ca. 600 mill. kroner angår viktige varer, vil det forstås at 15 mill. kroner ikke rekker langt.

Eksempelvis kan nevnes hva en del av de foretatte anskaffelser vil si i forhold til normalt forbruk. 13 000 tonn klørkalium og 20 000 tonn råfosfat strekker til for ca. 1/2 års normalt behov av kali- og fosforgjødning.

Hertil kommer Norsk Hydros egne lagre av disse råstoffer som for tiden er av betydelig størrelse.

145 tonn ull utgjør ca. 15 pst. av et vanlig års import av råull, hvortil kommer importen av garn og ferdigvarer.

750 tonn bomull utgjør ca. 18 pst. av vanlig

årsimport av råbomull, hvortil kommer importen av garn og ferdigvarer.

240 tonn gummi er ca. 15—20 pst. av vanlig årsbehov.

300 tonn bly er ca. 10 pst. av vanlig årsimport av råbly, hvortil kommer halvfabrikata og ferdigvarer. De militære behov kommer i tillegg og er store for blys vedkommende.

100 tonn Pine Oil svarer til ca. 1 års forbruk av denne reagens.

De innkjøpte lægemidler er tidligere angitt å dekke ca. 1/2 års forbruk.

Det bemerkes at der i forbindelse med de inngåtte kontrakter om lagring av varer er presisert at denne ekstralagring ikke skal influere på vedkommende importørs vanlige lagre av samme vare.

Ved de kontrakter som etterhånden er opprettet med private importører og de avtaler som er truffet med offentlige etater, har man imidlertid søkt å legge grunnlaget for en øket lagring på de forskjellige områder. De oprettede kontrakter og avtaler gir mulighet for utvidelse til å omfatte større kvanta, likesom de kan være forbillede for nye slike.

Hvor det har vært mulig er forhandlingene ført i samarbeide med vedkommende bransjes landssammenslutning e. l.

Dog må man være forberedt på at en lagring i forstørret målestokk antagelig vil falle forholdsvis dyrere enn de små kvanta man nu har innlagret og som ved innpassning i de eksisterende lagre ofte har kunnet gjøres meget billig. Større ekstraordinære reservebeholdninger vil som regel kreve ganske annerledes omfattende foranstaltninger som da må ordnes og betales av staten.

Av redegjørelsen for de disposisjoner som hittil er foretatt for ca. 10 mill. kroner og de få eksempler som er antydnet på oppgaver som har meldt sig ved planleggingen av anvendelsen av de resterende ca. 5 1/2 mill. kroner, vil det klart framgå at de 15 mill. kroner som nu står til rådighet for Kriseutvalget, bare representerer en liten begynnelse på arbeidet med å sikre landets kriseberedskap.

Arbeidet hermed bør fortsette i samme spor som hittil og Kriseutvalget vil inntrengende henstille at der søkes stillet til disposisjon ytterligere midler for dette formål.

Det bemerkes at man som tidligere nevnt foreløpig har gått ut fra en lagringstid av 2 år, d. v. s. at de ekstraordinære foranstaltninger må opphøre omkring 1 juli 1940. I de kontrakter som er opprettet med importørene om lagringer er inntatt følgende passus:

«Varene skal ligge lagret i Norge som reservebeholdninger med krise for øie. Staten har rett til en lagringstid av minst 2 år, dog skal avtalen kunne oppsies fra Statens side etter 1 år med 6 måneders varsel. Forøvrig kan lagringen bringes til opphør etter 6 måneders varsel fra en av partene.»

Kriseutvalget vil derfor måtte si opp samtlige overenskomster nr. 1 januar 1940, hvis der ikke innen den tid er stillet nye midler til rådighet til fortsatt eller øket lagring.

2. Kriseutvalgets beretning for 1. kvartal 1939.

Nedenfor gis som supplement til Utvalgets årsberetning for 1938 en kort oversikt over de disposisjoner som er truffet i tiden 1 januar til 31 mars 1939, likesom oppgavene over hva der er på lager og hva der er utbetalt av Nøy-

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

tralitetsfondets kap. 8 føres fram til 31 mars 1939.

Postene er ordnet som i årsberetningen og de nye tiltak innordnet i denne rekkefølge. Hva angår utgifter som betales direkte gjennom Kriseutvalget er som utbetalt pr. 31 mars 1939 regnet utgiftsposter hvorom anmodning om utbetaling har passert Utvalget til og med denne dag.

For en del beløp som er stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet, er der truffet den ordning at utgiftene avregnes med Finansdepartementet gjennom kasserapporter og uten refusjon ved anvisninger gjennom Kriseutvalget. Utvalget får da kvartalsvise oppgaver over de medgåtte beløp og tallene i denne oversikt er for disse poster oppført på grunnlag av innmeldinger over medgåtte beløp pr. 31 mars 1939.

A. Levnetsmiddelforsyning og sikring av landbruksproduksjonen.

1. Korn.

Foruten de i årsberetningen nevnte ekstraordinære reservelagre har Statens Kornforretning tatt opp arbeidet med å sikre landet en viss reserve av såkorn.

2. Lagring av sukker.

Den i årsberetningen nevnte overenskomst angående lagring av 20 000 tonn sukker er overensstemmende med Utvalgets anbefaling opprettet direkte mellom Handelsdepartementet og Norges Colonialgrossisters Forbund samt Norges Kooperative Landsforening.

3. Lagring av kali og fosfat.

Ved kgl. resolusjon av 10 februar 1939 ble der stillet til disposisjon kr. 70 000 for utvidelse av den tidligere inngåtte overenskomst med Norsk Hydro med innkjøp av ytterligere ca. 3 000 tonn råfosfat. Ialt er således stillet til disposisjon til lagring av kali og fosfat kr. 1 070 000.

Ankommet pr. 31 mars 1939:

Til Norsk Hydro 13 000 tonn klorkalium min. 98 pst. K Cl. Til Norsk Hydro 18 454,114 tonn Kolafosfat min. 84 pst. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$. Til Lysaker: 5 016,08 tonn Marokkofosfat min. 75 pst. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$.

Lagt ut av importørene i innkjøpssum:

Norsk Hydro	kr. 2 646 058,03
Lysaker kemiske Fabrik	» 230 739,68

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Omkostninger ved innkjøp,	
transportutgifter m. v.	kr. 60 271,46
Renter	» 29 243,40
Lagringsgodtgjørelse	» 56 783,86
Assuranse	» 5 822,48

Sum kr. 152 121,20

4. Lagring av kunstgjødsel i Nord-Norge og på Jæren.

Om lagring i Nord-Norge — se årsberetningen.

Utvalget har innledet samarbeide med Norsk Hydro for om mulig å komme til en ordning med reservelager av kunstgjødsel også på Jæren. Denne sak er under utredning.

5. Lagring av matvarer i hjemmene.

Se årsberetningen.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Trykning m. v.	kr. 54 781,45
Fraktutgifter	» 218,55

Sum kr. 55 000,00

6. Lagring av frø.

Utvalget har i skrivelse av 31 mars 1939 til Handelsdepartementet foreslått at der blir stillet til disposisjon for Landbruksdepartementet kr. 22 000,00 til sikring av landets beholdninger av grønnsak- og rotvekstfrø. (Beløpet er stillet til disposisjon ved kgl. resolusjon av 14 april 1939).

Der vil under samarbeidet mellom Landbruksdepartementet, de offentlige forsøksstasjoner og skoler i landbruket, Statens Frøkontroll på Ås og de private frøfirmaer bli søkt lagret som reserve et års forbruk av nevnte frøsorter. Beløpet skal dekke Statens utgifter ved de private firmaer til lagerleie og erstatning for svind og nedgang i spireevne. Landbruksdepartementet vil føre den nødvendige kontroll med lagring og rullering.

B. Brenselforsyningen.

1. Kull og brenselolje.

a) Norges Statsbaner.

Ved kgl. resolusjon av 31 mars 1939 ble der etter et detaljert forslag fra Hovedstyret, anbefalt av Utvalget, stillet til disposisjon for Statsbanene de i årsberetningen nevnte kr. 270 000 til tankanlegg. Der vil bli bygget 8 underjordiske anlegg for ialt 660 m³ bensin og 4 overjordiske anlegg for ialt 825 m³ dieselolje, fordelt på visse sentrale jernbanestasjoner omkring i landet.

Hovedstyret har videre meddelt at det etter de inntatte anbud antagelig vil kunne anskaffe ca. 45 000 tonn kullbriketter for det tidligere bevilgede beløp, istedenfor som før antatt 40 000 tonn. Handelsdepartementet har gitt samtykke hertil.

Herav ankommet pr. 31 mars 1939 ca. 14 680 tonn.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum og omkostninger	kr. 315 237,39
Transportutgifter m. v.	» 2 784,73
Istandgjøring av lagerplasser	» 5 831,75

Sum kr. 323 853,87

b) Marinen.

Se årsberetningen. Der er bygget en 4 000 m³ oljetank og kjøpt ca. 3 200 tonn dieselolje.

Arbeidet og kjøpet er foretatt i forbindelse med bygging av 2 oljetanker og anskaffelse av olje til disse for bevilgningen under kap. 969 — 1^a, Ekstraordinære anskaffelser, Marinen, og utgiftene er foreløpig betalt av denne bevilgning. Så snart endelig oppgjør foreligger, vil Forsvarsdepartementet fordele og postere utgiftene på de respektive poster.

2. Bensin og smøreolje.

Ved kgl. resolusjon av 3 mars 1939 ble der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartemen-

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

tet inntil kr. 1 250 000 til innkjøp og lagring av flybensin og flyolje.

Der vil herfor bli bygget følgende tankanlegg på nærmere angitte steder:

2 bombesikre tanker a 1 328 m³ innsprengt i fjell — ved Oslo

1 bombesikker tank på 300 m³ med blandeanlegg — ved Bergen

1 bombesikker tank på 300 m³ med blandeanlegg — ved Tromsø

1 skur for lagring av bensinfat — i Nord-Norge.

Videre vil bli anskaffet:

1 800 tonn ublandet straight run flybensin 77 oktan

2 500 bensinfat a 300 l.

3 spesialtankbiler a 5 000 l. med måle- og pumpearangement

94 tonn smøreolje av forskjellige typer.

Forsvarsdepartementet har i skrivelse av 1 april 1939 kommet med forslag til innkjøp og lagring av den i årsberetningen omtalte bilbensin. Forslaget er under behandling i Utvalget.

3. Trekulldrift av biler.

Norges økonomiske Selvhjelpsråd har anbefalt overfor Utvalget at der søkes stillet ytterligere midler til disposisjon til dette formål utover det som allerede er bevilget og som det er redegjort for i årsberetningen. Selvhjelpsrådet har foreslått at der stilles til rådighet for Forsyningskorpset kr. 34 000 og for Veivesenet kr. 30 000 til anskaffelse og drift av ialt 5 trekulldrevne biler.

Ialt vil man da få

6 biler ved Forsyningskorpset
2 » » Skogvesenet
2 » » Veivesenet

Tilsammen 10 biler av forskjellige typer og størrelser. Av disse vil iallfall 6 — muligens flere — kunne holdes i jevn drift året rundt.

Utvalget mener at man herved skulle få et godt grunnlag for bedømmelsen av bilenes brukbarhet under forskjellige forhold og holdepunkter for sammenligning mellom de forskjellige konstruksjoner og har i skrivelse av 31 mars 1939 til Handelsdepartementet foreslått at kr. 64 000 blir stillet til disposisjon overensstemmende med Selvhjelpsrådets forslag. (Beløpet er stillet til disposisjon ved kgl. resolusjon av 21 april 1939).

I forbindelse hermed har Selvhjelpsrådet

C. Råstoffer og halvfabrikata.

1. Innkjøp og lagring av ull.

Ankommet pr. 31 mars 1939:

Ved A/S Arne Fabrikker	ca. 30,8	tonn ull og laps
» A/S De Forenede Uldvarefabriker, avd. Aalgaard	» 9,8	» ull
» O. A. Devolds Sønner A/S	» 29,6	» ull og laps
» Heggedal Uldvarefabriker A/S	» 19,9	» ull
» Schreuder & Jensen A/S	» 38,1	» ull

Ialt ca. 128,2 tonn ull og laps

Det resterende parti — ca. 20 tonn ved De Forenede Uldvarefabriker — var ved ankomsten til Stavanger skadet av bunkerbrand og ble derfor overtatt av assurandørene.

foreslått, Utvalget anbefalt og Handelsdepartementet samtykket i at kr. 500 stilles til disposisjon for Sjefen for Forsyningskorpset for å studere trekulldrift av biler m. v. i Sverige. Handelsdepartementet har i skrivelse av 17 januar 1939 gått med på at dette beløp disponeres uten kgl. resolusjon.

Vedrørende de allerede bevilgede beløp er stillingen som i årsberetningen, idet der pr. 31 mars 1939 er utbetalt av Nøytralitetsfondets kap. 8:

a) Forsyningskorpset	kr. 20 099
b) Arbeidstegninger	» 1 250
c) Skogvesenet	» 0
	<hr/>
	kr. 21 349

4. Torvbrikettering.

Overensstemmende med det som er anført i årsberetningen har Utvalget fortsatt arbeidet med å sikre en forsvarlig økonomisk drift av de eksisterende torvbriketteringsanlegg og en fortsatt forsøksvirksomhet. Etter detaljert forslag fra Det norske Myrselskap er der ved kgl. resolusjon av 24 februar 1939 stillet ytterligere kr. 50 000 til dettes rådighet til nyanskaffelser m. v. for torvbriketteringsanlegg og til fortsatte torvbriketteringsforsøk.

Ialt er således nå stillet til disposisjon kr. 110 000 til dette formål.

Det bemerkes at det er Myrselskapets hensikt å bortforpakte briketteringsfabrikken på Aspedammen fra 1 april 1939 på forretningsmessig basis for å få erfaring for mulighetene for en lønnsom drift. Forsøksvirksomheten vil bli drevet uavhengig herav.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8: Forskudd til Det Norske Myrselskap kr. 60 000.

5. Vedforsyning.

Ved Regjeringens resolusjon av 31 mars 1939 er der stillet til disposisjon for Landbruksdepartementet inntil kr. 250 000 til bygging av lagerhus for ved. Beløpet ble stillet til disposisjon etter henstilling fra Landbruksdepartementet på grunnlag av innstillingen fra et av dette nedsatt utvalg til utredning av spørsmålet om øket bruk av ved m. v. Kriseutvalget fant å kunne støtte denne henstilling som et ledd i arbeidet for å sikre brenselstilgangen til større befolkningscentra (Se årsberetningen).

Som erstatning er innkjøpt et tilsvarende parti.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Innkjøpssum	kr. 487 405,48
Transportutgifter m. v.	» 2 353,20
Renter, aksept- og rebus- omkostninger	» 1 074,75
Lagringsgodtgjørelse	» 194,45
Assuranse	» 1 142,47
Toll	» 39 327,05

Sum kr. 531 497,40

2. Innkjøp og lagring av bomull.

Ankommet pr. 31 mars 1939:

Ved A/S Dale Fabrikker	700	baller bomull
» Haldens Bomulls- spindere & Veveri ..	600	»
» Nydalens Compagnie	1 200	»
» A/S Solberg Spindere	500	»

3 000 baller bomull

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr. 399 544,21
Transportutgifter m. v.	» 6 251,22
Rebusomkostninger	» 1 909,94
Lagringsgodtgjørelse	» 2 440,00
Assuranse	» 1 157,03

Sum kr. 411 302,40

(Innkjøpssummen for de 1 200 baller, innkjøpt ved Nydalens Compagnie er ennå ikke utbetalt).

3. Innkjøp og lagring av hamp.
a) Til fiskeredsaker.

Ankommet pr. 31 mars 1939:

Ved Christiania Seildugsfabrik ..	100,0	tonn
» Rosendahls Spinnerier A/S ..	33,2	»
» Johan Hansens Sønner	15,0	»

Ialt 148,2 tonn

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr. 144 982,26
Transportutgifter m. v.	» 2 569,36
Lagringsgodtgjørelse	» 262,31
Assuranse	» 92,95

Sum kr. 147 906,88

b) Til taugverksfabrikasjon.

Ved kgl. resolusjon av 3 mars 1939 er der stillet til disposisjon kr. 200 000 til rentefrie lån i forbindelse med overenskomster angående lagring av råhamp og halvfabrikata for taugverksfabrikasjon ved 4 av landets reperbaner. Man har herved oppnådd at disse reperbaner holder et reservelager på ialt 300 tonn råhamp og/eller halvfabrikata samt at de normale lagerbeholdninger — som ikke skal influeres av reservelageret — garanteres til enhver tid å utgjøre minst 750 tonn hampevarer for taugverksfabrikasjon. De bedrifter det gjelder samt fordelingen av lånene og lagrene mellom disse framgår av følgende oversikt:

Firma	Beløp	Reservelager	Normalt	Sum
			lager minst	
	Kr.	Tonn	Tonn	Tonn
A/S Timms Reperbane, Oslo	56 000	84	208	292
Mandals Reperbane, Mandal	56 000	83	209	292
De forenede Reperbaner A/S, Tønsberg	55 000	83	208	291
A/S Norsk Manillaindustri, Trondheim	33 000	50	125	175
	200 000	300	750	1050

Pr. 31 mars 1939 var ordningen istandbragt ved de tre førstnevnte firmaer.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8: kr. 167 000.

4. Innkjøp og lagring av lær.

Se årsberetningen. Leveransen pågår og hittil er levert lær for ca. kr. 50 000.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8: kr. 23 926,55.

5. Innkjøp og lagring av gummi.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr. 358 332,19
Transportutgifter m. v.	» 6 147,54
Lagringsgodtgjørelse	» 1 355,00
Assuranse	» 448,95

Sum kr. 366 283,68

6. Innkjøp og lagring av bly.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr. 87 461,09
Transportutgifter m. v.	» 3 457,12
Renter	» 164,98
Assuranse	» 190,85

Sum kr. 91 274,04

7. Innkjøp og lagring av tinn.

Ved kgl. resolusjon av 17 februar 1939 ble der stillet kr. 150 000 til disposisjon til innkjøp og lagring av 30 tonn tinn.

Dette kvantum er kjøpt ved Astrup & Søn og er ankommet på lager således:

Ved Astrup & Søn, Oslo	10	tonn tinn
» Raufoss Ammunitionsfabrikker	10	»
» Porsgrund Metalverk A/S	10	»

30 tonn tinn

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Tinnet er av merket «Lamb & Flag» med renhet ca. 99.2 pst. og ble kjøpt til en pris av £ 215—0—0 pr. engelsk tonn fob. Liverpool.

Som for bly betales heller ikke for tinnet noen lagringsgodtgjørelse.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum kr. 129 096,63

8. Verktøystål.

Generalfelttøymesteren, støttet av Kommanderende General og Forsvarsdepartementet, har henstillet til Utvalget å stille midler til disposisjon for en del nærmere angitte anskaffelser av maskiner og annet utstyr samt en del råmaterialer fra utlandet for våpen- og ammunisjonsfabrikasjonen. Det samlede overslag lød på kr. 1 826 000.

Utvalget fant ikke å kunne opta forslag om å stille til rådighet de beløp det her dreiet seg om, men festet seg ved en enkelt post vedrørende verktøystål og annet spesialstål som det vil være vanskelig å få kjøpt ved en inntredende krise.

Etter forslag fra Utvalget ble det derfor ved kgl. resolusjon av 17 februar 1939 stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet inntil kr. 100 000 til innkjøp av verktøystål og annet spesialstål.

9. Smelteovn for kobber.

Overensstemmende med forslag fra Norges økonomiske Selvhjelpsråd har Utvalget i skrivelse av 31 mars 1939 til Handelsdepartementet foreslått at der stilles til disposisjon for Forsvarsdepartementet kr. 25 000 til anskaffelse, montering og igangsetning av en elektrisk smelteovn for kobber ved Raufoss Ammunisjonsfabrikker. (Beløpet er stillet til disposisjon ved kgl. resolusjon av 28 april 1939).

Ovnen skal framstille wire-bars, billets og valseemner som hittil ikke har kunnet framstilles innenlands. Smelteovnenes såvel som den eksisterende stangpresses og platevalseverkets kapasitet vil under en krise for en del komme sivile behov til gode.

10. Innkjøp og lagring av Pine Oil.

Ankommet pr. 31 mars 1939:

Ved Egeberg & Mohn (lagres i Telemark)..... 50 tonn Pine Oil
» Chr. Anker Bachke
lagres i Trondheim).. 52 » »

I alt 102 tonn Pine Oil

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr.	80 157,04
Transportutgifter m. v.....	«	1 445,41
Lagringsgodtgjørelse	«	50,00
Assuranse	«	358,00
Toll	«	12 836,63
		<u>kr. 94 847,08</u>

11. Gassvern materiell.

Se årsberetningen. Materiellet er bestilt og leveranse og opparbeidelse pågår.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Kr. 119 376,83.

12. Innkjøp og lagring av legemidler.

a) Droger og kjemikalier.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr.	335 599,28
Transportutgifter m. v.....	«	3 625,10
Lagringsgodtgjørelse	«	2 795,26
Assuranse	«	1 140,40
Renter	«	495,09
Toll	«	1 527,08
		<u>Sum kr. 345 182,21</u>

b) Spesialpreparater — se årsberetningen.

c) Renset bomull og gas.

Ankommet pr. 31 mars 1939 til:

Sanitetsmagasinet i	Renset bomull	Gas
Oslo	4 757,5 kg.	507 046,4 m
Bergen	200,0 »	50 000,0 »
Trondheim	8 050,0 »	176 294,55 »
Nord-Norge	1 750,0 »	55 106,25 »
	<u>Sum 14 757,5 kg.</u>	<u>788 447,2 m.</u>

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8:

Innkjøpssum	kr.	139 158,77
Transportutgifter	»	939,05
Annonse	»	6,80
		<u>Sum kr. 140 104,62</u>

d) Kirurgiske instrumenter.

Ved kgl. resolusjon av 17 februar ble der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet inntil kr. 100 000 til innkjøp av kirurgiske instrumenter overensstemmende med et forslag fra Sanitetssjefen. Det som blir anskaffet er ting som ikke fort blir umoderne. Lagringen skal skje ved Hærens Sanitet uten særskilt utgift for Staten.

e) Serum.

Ved kgl. resolusjon av 17 februar 1939 ble der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet (Hærens Sanitet) inntil kr. 8 000, til dekning av begynnelsesomkostningene ved framstilling av gassgangreneserum. Serumet skal framstilles under samarbeide mellom Hærens Sanitet og Folkehelseinstituttet og det er forutsetningen at de senere omkostninger vil bære seg selv ved salg av serum. Der er innkjøpt 3 serumhester.

Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitetsfondets kap. 8: kr. 825.

13. Prøveleveranser for private bedrifter.

Ved kgl. resolusjon av 17 februar 1939 er der stillet til disposisjon for Forsvarsdepartementet inntil kr. 320 000 til prøveleveranser av våpenteknisk materiell fra private bedrifter. Leveransene skal omfatte en del nærmere angitt materiell vedrørende ammunisjons- og våpenfabrikasjonen ved Hærens våpentekniske korps.

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

D. Administrasjon.		Inventar	kr. 2 152,70
1. Samarbeidet mellom Norges Selvhjelpsråd og Forsvars- departementet		Lønninger	» 8 176,25
Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitets- fondets kap. 8: kr. 7 736,63.		Kontorutgifter forøvrig	» 2 052,46
2. Kontorutgifter, møter m. v.		Møter	» 1 125,00
Utbetalt pr. 31 mars 1939 av Nøytralitets- fondets kap. 8:		Rekvirerte tjenestemerker	kr. 13 506,41 » 60,00
		Sum	kr. 13 566,41

Sammendrag av de pr. 31 mars 1939 foretatte disposisjoner av Nøytralitetsfondets kap. 8.

Formål	Stillet til dis- posisjon ved kgl. resolusjon (eller foreslått)	Utbetalt pr. 31 mars 1939
	Kr.	Kr.
A. Levnedsmidler og sikring av landbruks- produksjonen:		
1. Korn	—	—
2. Sukker	—	—
3. Kali og fosfat	1 070 000	152 121,20
4. Lagring av kunstgjødsel i Nord-Norge	40 000	—
5. Lagring av matvarer i hjemmene	55 000	55 000,00
6. Lagring av frø (foreslått)	22 000	—
B. Brenselforsyning:		
1. Kull og brenselolje	1 865 000	323 853,87
a) Norges Statsbaner	300 000	—
b) Marinen	1 250 000	—
2. Bensin og smøreolje	—	—
3. Trekulldrift av biler	—	—
a) Forsyningskorpset (iberegnet kr. 500, disponert uten kgl. resolusjon)	30 500	20 099,00
« Forsyningskorpset (foreslått)	34 000	—
b) Arbeidstegninger	1 250	1 250,00
c) Skogvesenet	50 000	—
d) Veivesenet (foreslått)	30 000	—
4. Torvbrikettering	110 000	60 000,00
5. Vedforsyning	250 000	—
C. Råstoffer og halvfabrikata.		
1. Ull	849 000	531 497,40
2. Bomull	820 000	411 302,40
3. Hamp	—	—
a) Til fiskeredskaper	167 000	147 906,88
b) Til Taugverksfabrikasjon	200 000	167 000,00
4. Lær	250 000	23 926,55
5. Gummi	375 000	366 283,68
6. Bly	110 000	91 274,04
7. Tinn	150 000	129 096,63
8. Verktøystål	100 000	—
9. Smelteovn for kobber (foreslått)	25 000	—
10. Pine Oil	101 000	94 847,08
11. Gassvernmateriell	550 000	119 376,83
12. Legemidler	—	—
a) Droger og kjemikalier	475 000	345 182,21
b) Spesialpreparater	—	—
c) Renset bomull og gas	210 000	140 104,62
d) Kirurgiske instrumenter	100 000	—
e) Serum	8 000	825,00
13. Prøveleveranser fra private bedrifter	320 000	—
D. Administrasjon.		
1. Samarbeidet Selvhjelpsrådet—Forsvarsdepartementet	30 000	7 736,63
2. Kontorutgifter, møter m. v.	—	13 566,41
	9 947 750	3 202 250,43

Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939.

Finansdepartementet.

X. 3½ pst. innenlandsk statslån 1938,
serie III.
(Kap. 9).

Som nevnt foran (side 3—4) vil det til renter av 3½ pst. innenlandsk statslån 1938, serie III, stort 52 mill. kr., i de 2 år lånet står avdragsfritt tiltrenges kr. 3 643 600 (innløsningsprovisjon medregnet). Til dekning herav er under kap. 9 avsatt kr. 1 700 000 og rentene av den del av lånet som Nøytralitetsfondet har i portefølje, kr. 945 000, tilsammen kr. 2 645 000. Det mangler altså ca. 1 mill. kr. som er forutsatt tilveiebragt ved at Nøytralitetsfondets ledige midler gjøres fruktbringende.

Midlene inntår for nærværende på separatkonto i Norges Bank. Rentene har i 1938 utgjort kr. 120 704,85. På den annen side er utbetalt renter og provisjon pr. 1 februar 1939 kr. 262 762,50 og utgifter til trykning av obligasjoner m. v. med kr. 5 962,32.

Finansdepartementet henviser til foranstående beretninger og

tilråder:

Avtrykk av tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 28 april 1939 om Nøytralitetsfondets virksomhet inntil 31 mars 1939 blir sendt Stortinget.